३८

नं० ८२६-घ

लग्नचन्द्रिका (ज्योतिषम्)

नं० ८२६-घ
पत्राणि ३८ (संपूर्णा)

लग्नचंद्रिकाप३८

ॐ
ल
२

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ श्रीमहाराज्ञीभगवतीपादुकाभ्यां नमः ॥ ॐ नमिस्वा जगदुत्पत्तौ यो
गोचरति भूतले तेन वन्देपश्यानन्दं सर्वसाक्षिणमीश्वरं तनुर्धनं च भ्राता च सुहृत्पुत्रोरिपुस्त्रियः मृत्यु
धर्मकर्माय व्यय भावाः प्रकीर्तिताः १ विषमोथ समाः पुंस्त्री क्रूरोऽक्रूरश्च नामतः चरास्थिरा द्वि
स्वभावा मेषाद्या राशयः स्मृताः २ उपचिकं स्यात्तृतीयं चतुर्थं स्यात्सुखं च बंधुसंज्ञं सुपातालं हि
बुकं पंचमं च धीः द्यूनं द्यूनमथास्तं च जामित्रं सप्तमं स्मृतं दशमं चाम्बरं मध्यं छिद्रं स्यादष्टमं गृहं
एकादशं भवं लाभं सर्वतोभद्रमेव च द्वादशं च गृहं रिष्फं त्रिकोणं नवपंचमं ४ त्रिलाभदशमारि
णां भवेदुपचयाभिधः चतुर्थाष्टमयोः संज्ञा चतुरस्रं स्मृता बुधैः ७ केंद्रं चतुष्टयं कंटकसंज्ञा
लग्नास्तदशमचतुर्थानां संज्ञा पणफर २ ३ ११ ५ मोपोक्लिमं संज्ञितं च तत्परतः ३ ६ १२ ९
वर्गोत्तमा नवांशाश्चराद्याः प्रथममध्यांताः होरा विषमे केंद्रोः समराशौ चेन्द्रसूर्ययोः क्रमशः ९
स्वगृहाद्द्वादशभागा द्रेक्काणाः प्रथमपंचमनवमानाम् मेषाद्याश्चत्वारः सधन्विमकरास्तथा बला
ज्ञेयाः १० मेषो वृषस्तथा कर्को मकरश्च धनुर्धरः पृष्ठोदयाः स्मृताः पंचयात्रायां नैव शोभनाः ११
सिंहादयश्च चत्वारः कुंभकन्ये दिवाबलाः शीर्षोदयश्च मीनश्च बली रात्रौ न यात्रादिने १२ क्षीण
चन्द्रो रविर्भौमः पापो राहुः शनैश्चरः बुधोपि तैर्युतः पापो होराशास्त्रे प्रकथ्यते १३ रवींदुभौमगुरवो

तेयश्चकश्चनिराहवः स्वस्मिन्मित्रांशिचत्वारिपञ्चस्मिन्द्विपवः स्मृताः मेषेरविर्वृषेचंद्रोमकरेतुमहीसुतः
कन्यायांरोहिणीपुत्रोगुरुःकर्केझषेभृगुः शनिस्तुलायांराहुस्तुमिथुनेसिंहिकासुतः उच्चात्सप्तमगा
नीचाराशयोवायदिवांशके शत्रुभोगोधनीतेनाजायतेमंडलाधिपः नृपतिश्चक्रवर्तीचस्याद्यैरुच्च
गैर्ग्रहैः १७ त्रिभिःस्वस्थैर्भवेन्मंत्रीत्रिभिस्तुंगैर्नराधिपः त्रिभिर्नीचैर्भवेद्दासस्त्रिभिरस्तंगतैर्जडः उदितः
स्वगृहस्थश्चमित्रगेहास्थितोपिवा मित्रवर्गोच्चगस्तुस्वगृहःसबलःस्मृतः १८ स्वामिनावलिनादृ
ष्टःसबलेस्तुस्तुभैर्ग्रहैः नदृष्टोनयुतःपापैःसलग्नःसबलःस्मृतः दशमेबुधसूर्यौचभौमराहूचषष्ठ
गौ राजयोगेत्रयोजातःसप्तमाधिनायकोभवेत् १९ आदौजीवःशनिश्चांतेग्रहैर्मध्येनिरंतरं राजयोगोवि
जानीयात्कुंडलबलसंयुतं सहजस्थोयदाजीवोमृत्युस्थानेयदासितः निरंतरंग्रहामध्येराजाभवति
निश्चितं जीवोवृषेतथाराशिमिथुनेमकरेकुजः सिंहेभवतिसौरश्चकन्यायांबुधभास्करौ तुलायांमः
सुराचार्योराजयोगोभवेद्ध्रुवं अत्रयोगेसमुत्पन्नेमहाराजोभवेन्नरः अष्टमेद्वादशोवर्षेयदिजीवतिमानवः
सर्वभूमेस्तदाराजाजायतेविश्वपालकः एकोजीवोयदालग्नेसर्वेयोगास्तदाशुभाः दीर्घजीवोमहाप्रा
णोजातकोनायकोभवेत् २० धनेशुक्रश्चभौमश्चमीनेजीवस्तुलेबुधः नीचस्थोपिशनिश्चंद्रोचराजयोगोभि
धीयते स्वस्मिन्योगेचयोजातःसराजाधनवर्जितः दाताभोक्ताचविख्यातोमान्योमंडलनायकः २१
मीनेशुक्रोबुधश्चांतेधनेराहोस्तनोरविः सहजेचभवेद्भौमोराजयोगोविधीयते ३ः सहजेचयदाजीवो

ल॰ चं॰ २

लाभस्थानेच चंद्रमाः सहजाष्टमध्यस्थो विख्यातः कुलदीपकः ३१ शुभग्रहाः शुभे क्षेत्रे भवंति यदि कें
द्रगाः तदा शुभानि कर्माणि करोत्येव हि जातकः ३२ उच्चस्थाने गताः सौम्याः केंद्रस्थाने भवंति चेत्
ध्रुवं राज्यं भवेत्तस्य सर्वोषाणानां प्रपोषकः ३३ धनेष्वये तथा लग्ने सममेव यदा ग्रहाः शुभयोगास्तदा तेयः
स्ववंशनायको भवेत् ३४ स्वक्षेत्रस्थो यदा जीवो बुधः सौरस्तु जायते तस्य जातस्य दीर्घायुः संपदस्तु भ
वंति हि ३५ मीने बृहस्पतिः शुक्रस्तु चंद्रमास्तु यदा भवेत् तस्य जातस्य राज्यं स्यात् स्त्री च बहुपुत्रिणी ३६
पंचमस्थो यदा जीवो दशमस्थस्तु चंद्रमाः स राज्यवान्महाबुद्धिस्तपस्वी च जितेंद्रियः ३७ कुजो मेषे
ष्ववा मेषे रवौ जीव निरीक्षिते षष्ठेस्तः शुक्रसंदृष्टस्तदापि पृथिवीपतिः ३८ कृत्तिकारेवतीस्वाति
पुष्यस्थाने भृगोः सुतः करोति भूभुजां नाथं मस्विन्यामपि मानवः ३९ सर्वभूमेस्तदा राजा फाल्गु
णीमूलपुष्येषु रेवत्यां च यदा रविः लग्नेस्थितस्तदा कुर्यादेकदेशाधिपं नरम् ४० ॥ बुधशुक्राः
मृगी चंद्रः कर्के राज्यं करोमनः कर्कस्थाने दिवानाथे बुधशुक्रस्तथोच्चते ४१ ॥ कर्मस्थाने भूमि
पुत्रो दिवाजातस्तु जातकः जायते धरणीनाथो धनधान्ययशोन्वितः ४२ कर्मस्थाने यदा शुक्रः सब
लः कुरुते नरम् सुशीलं धरणीनाथं पुत्रमित्रधनैर्युतम् ॥ ४३ ॥ उदितः स ॥

बलः खेटः कर्मस्थाने यदा भवेत् दृष्टा मवेक्षितस्यैव राज्यमाभिर्निगद्यते ४६ लग्ने चरो यदा केंद्रे त्रिको
णोच बलान्वितः सम्राड्डिंकुरुते दिव्यामाकरारोग्यमेव च चंद्रमो यदि केंद्रे च देवराजपुरोहितः नी
चेन भृगुना दृष्टो भूपतिं कुरुते नरं ४७ सिंहस्थे सूर्ये कुलीरस्थो यदा भवति चंद्रमाः जीवेन परहृष्टश्च ऊप
तिं कुरुते नरं कुंभयानिः शुक्र हृष्टो लग्ने च दिननायकः चंद्रे जलचरे राशौ राजानं कुरुते नरं ४८
जातो भिजिति नक्षत्रे राजा भवति मानवः शुक्ले भिजिदा खेचरा राजा धनजनान्वितः लाभे धर्मे स्थिताः
सौम्याः पापकर्मस्थले स्थिताः कालसंख्योद्द्वियोगोयं राजा स्याद्दुत्र निश्चितं ५० मृगराशिं परित्यज्यास्थि
तो लग्ने वृहस्पतिः करोत्यवश्यं नृपतिं यदि नास्तमितो बली जन्मनाथो भवेत्केंद्रे बलयुक्तः शुभेक्षितः
करोति परमां सम्राड्डिं राजवंशो भवेधिकं ५१ लग्नाश्वतुर्थपर्यंतं क्रूराः सौम्यग्रहायदा नदेन्द्र बाहुयोगोयं
विपरीतेन गो भवेत् सुखी भोगी धनी नेता सर्वेषां हितकारकः इइ बाहीनगे वापि योगो भवति मानवः
विनाविद्वादशस्थै रनफाकथ्यते ग्रहैः चंद्राद्द्वितीयगैः प्रोक्तः सुनफाख्योच पंडितैः ५३ चंद्रस्योभय
पार्श्वस्थैः दुरुधरा प्रोच्यते ग्रहैः केमद्रुमस्ततोन्यत्र ग्रहैरेव निगद्यते अनफायां नरे जातो धनी भोगी सुखी
सुधीः रोगाहीनः सुशीलश्च विक्रमी भोगवानपि ५४ सुनफायां नरे जातो राजा वा सचिवो भवेत् धीमि

ल॰ च॰ २ क्रोधनवान्ख्यातो शास्त्रवेत्ता च भूपतिः । इन्द्रेशसंभवो लोके विख्यातो नृपतिर्भवेत् दाता भोक्ता कुटुंबस्य पोष
कोधनवानपि ५५ अपि राजकुलोत्पन्नो यदि केमद्रुमो भवेत् खलो दरिद्रो दुर्बुद्धिर्विधहीनो कृत्याकृतः ५६
उद्वेचेरः शुभैर्युक्ता कुसंदर्शकें नेत्र शुभो यदा नदा केमद्रुमो योगो विज्ञेयः शुभकारकः शुभग्रहकृता योगाः सु
यच्छंति शुभफलं पापग्रहकृताः पापाः फलदाः परिकीर्तिताः ५७ सिंहे जीवस्तुला कीटे चापे शुक्रमकरे
पिच ग्रहा यदा तदा जातो देशभागी भवेन्नरः तुला कोंधचमीनस्थो लग्नस्थो हि शनैश्चरः करोति भूपतेर्जन्
म सन्न राशौ ग्रहा यदा ५८ विद्यास्थाने यदा सौम्याः कर्मस्थाने च वंस्माः धर्मस्थाने यदा सौम्या राजयोग
स्तदोच्यते मकरे चन्द्रे मीने वृषे मिथुन मेषयोः ग्रहास्तदा च विख्यातो राजा भवति मानवः ५९ बुध
भार्गवजीवार्किफज्ञौ राहु चन्द्रेपष्ठे कुसते कमलारोग्यपुत्रमानादिकेफले चतुर्थभवने शुक्रो गुरुवेद
धरास्तनाः रविसौरिवृताः संनि राजा भवति निश्चितं ६० अष्टमे च व्यये क्रूरा मध्ये वक्रूरसौम्यकाः रा
जयोगोत्र ये जातस्तुन्वारिंशत्सजीवति लग्ने सौरिस्तथा चेन्दुस्त्रिकोणे जीवभास्करौ कर्मस्थाने भवेद्भौमे
राजयोगोभिधीयते ७१ नवमे च यदा सूर्यः स्वगृहस्थो भवेत्तदा तस्य जीवति नभ्राता स्याद्देकोपि तत्र पोसु २
मः त्रिचित्रिते षस्तनेव बैकर्मण्यपि यदा ग्रहः राजयोगं विजानीयात् तानास्तचक्रको भवेत् ७२ लग्नेक्रूरे

3

षष्ठेसौम्योयदाभवेत् सप्तमेचभवेत्क्रूरः परिवारक्षयंकरः ७५ धनेवंशस्थसौरिस्तुमेषेजीवोयदाभवेत्
दशमेराज्ञशुक्रोचराजयोगोभिधीयते सिंहेजीवोयकन्यायांसिंहेजीवोह्यदेतमः मकरेचकुजस्तत्र
जातःस्याद्विश्वपालकः ७६ शुक्रजीवोरविभौमौचापेमकरकुंभयोः मीनेचवत्सरेत्रिंशेजातःस्या
त्सर्वकार्यकृत् चतुष्टेकेंद्रस्थानेषुसौम्यपापग्रहाःस्थिताः चतुःसागरयोगोयंराज्यदोधनदोभवे
त् ७८ शनिर्वंशेचकन्यायांभार्गवोमिथुनेस्थितः सप्तमेहिबुकेभौमःसप्तमाज्ञापकोभवेत् कर्कि
लग्नेजीवयुक्तोलाभेवंशस्थभार्गवः मेषेभानौचयोजातःसराजाधिपपालकः ८० कर्मस्थानेयदा
जीवोबुधशुक्रोनत्यागभागी सर्वकर्माणिसिद्धांतिराजमान्योभवेन्नरः षष्ठेष्टमेपंचमेचनवमेद्वादशे
तथा सौम्यक्रूरग्रहैर्योगोराजमान्यःसकष्टकः ८२ पंचमेचयदाषष्ठेचाष्टमेनवमेक्रमात् भौमरा
हुशनिनार्काःस्त्रीनाशकःकुलदीपकः लग्नाद्दशमगोभौमस्त्रिकोणेजीवगोरविः सप्तघःकुजस्तेधर्मे र
लक्ष्मीवानपिजायते ८५ लग्नेसौरिस्तथावंशस्थाष्टमेभार्गवोयदा जायतेचतदाराजामानीपत्नीरतः
सदा मिथुनस्थोयदाराहुःसिंहस्थोभूमिनंदनः शूद्रजातःपितृद्रव्यंप्राप्नोतिसकलंनृपः ८६ चापेर्ध
शशिनाथकुजोयदिस्तूर्यःप्रजायते लग्नेचतबलोमंदोमकरेचकुजोभवेत् पुत्रयोगेसमुत्पन्नोमहाराजो

ल· वं· ४ ५

भवेन्नरः इत्यादेवनमर्त्यस्यमन्तापैःशरणंन्नृपाः ८ उच्चाभिलाषःसविनात्रिकोणस्थोयदाभवेत् स्व
पितोवज्रलेजातोराजास्याद्धनपूरितः एकोदशोयदासर्वेग्रहाःस्युर्दशमेपिवा लग्नस्थाःषष्ठसंस्थावा।
कारकःपरिकीर्तितः ९ उच्चनःकारकेयोगेनीचोपिस्यन्ताद्ध्रुवेत् राजवंशसमुत्पन्नोराजाभवतिनसंशयः १०
लग्नस्थान्यतोवापिक्रमेणपतिताग्रहाः एकावलीसमाख्यातोमहाराजोभवेन्नरः धनस्थानेयदाशुक्रे
दशमेचबृहस्पतिः षष्ठेचसिंहिकापुत्रोराजाभवतिविक्रमी ११ चतुर्ग्रहापकरणताःपापाःसौम्याभवं
ति भास्करोधर्मेलग्नस्थाराजयोगोभवेद्ध्रुवं १२ त्रिकोणेसप्तमेलग्नेभवतिचयदाग्रहाः हंसयोगो
विजानीयान्नृवंशस्यचपालकः सर्वैर्ग्रहैर्यदाचंद्रोविनालिंवनिरीक्षितः षष्ठेष्टमेनास्थितिस्तुसदी
र्घायुर्धरापतिः १३ षष्ठेष्टमेद्वादशेचद्वितीयेचयदाग्रहाः सिंहासनाख्योयोगोयंराजासिंहासनेवसे
त् लग्नेशुक्रबुधोनस्तःकेन्द्रेनास्तिबृहस्पतिः दशमेंगारकोनास्तिसजातःकिंकरिष्यति १४ अष्टमस्थे
यदापापाःसौम्यालग्नेयदास्थिताः ध्वजयोगोत्रयोजातःसमुमात्राध्यक्षोभवेत् षष्ठस्थानेयदापापाः।
केन्द्रस्थानेशुभग्रहाः सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्यराजासंमानमेवच १५ मेषेलग्नेयदाभानुस्तुर्येचबृहस्पतिः
दशमेवज्रजेतस्यविश्वस्याधिपतिर्भवेत् लग्नेसौरिस्तथाचंद्रस्त्रिकोणेजीवभास्करौ कर्मस्थानेभवेद्भौमः ४

राजयोगोभिधीयते ३ केंद्रे चोच्चस्थिते सौम्ये राजा लक्ष्मीपतिर्भवेत् केंद्रे पापेवोच्चसंस्थे राजास्यादुदिते ग्रहे
बली सौम्यग्रहे लग्नं केंद्रस्थो यदि वीक्षिते तदा निहन्त्यरिष्टानि तमः सूर्योयथोदये ४ चंद्रः केंद्रगताः
सौम्याः पापा द्वादशाष्टषष्ठयोः सराजा विश्वविख्यातो ध्वजछत्रविभूषितः लग्नाद्दशमगो भौमस्त्रिकोणे
जीवगो रविः धार्मिको जायते राजा धनवानपि जायते ५ मीने लग्ने जीवशुक्रौ मेषे भौमो मकरेऽर्कजः दास
वंशेपि जातो सौ राजा छत्रधरो भवेत् एकोपि यदि केंद्रस्थः शुक्रो जीवोथवा बुधः जायते च तदा बालो
धनाढ्यो वेदपारगः ६ हित्रिसोल्येवगा नीचाः स्वायभावेथवा पुनः भवेयस्तंगितः षष्ठे निधनांतेथवाभि
ल्लकाः ७ नीचास्थितो जन्मनि यो ग्रहः स्यात्तद्राशिनाथस्तु तदुच्चनाथः भवेत्त्रिकोणे यदि केंद्रवर्ती रा
जा भवेद्धार्मिकचक्रवर्ती ९ लग्नात्तृतीयभवने यदि सोमसुतो भवेत् द्वौपुत्रो कन्यकास्तिस्रो जायते
नात्रसंशयः लग्नात्तृतीयभवने बली शुक्रो यदा भवेत् कन्याद्वयं त्रयः पुत्रा जायंते तस्य निश्चितं ११
लग्नात्तृतीयभवने बली वाचस्पतिर्यदा पंचपुत्रास्तदा तस्य जायते नात्र संशयः लग्नात्तृतीयभवने शनि
श्चंद्रोयदास्थितो एषामवशीस्तदा बालो भ्रातृहीनस्तु जायते १२ लग्नात्तृतीयभवने पंचमे वा धरासुतः
म्रियते पुत्रजः स्तेन नारी वा पुरुषोपि वा लग्नात्पंचमगो भौमः शनिर्वापि तथा स्थितः पुत्रशोककरो

त्सेवयदिपाकसमोभवेत् ८ लग्नान्मममगेहस्थोयदिशुक्रोबलीभवेत् कन्याद्वयंत्रयःपुत्राधनवा
नपिजायते सिंहेलग्नेयदाशुक्रःशनिस्तापिव्ययवास्थितः तत्रजातस्यबालस्यनेत्रनाशःप्रजायते
सूर्योष्टमेरिपौचस्थोधनेभौमोव्ययेशनिः ग्रहदोषेणनेत्राणामंधतांजनयंत्यमी ९ शुभवर्गोत्तमेज
न्मवेशिस्थानेचसद्ग्रहे शुभेष्वपिचकेंद्रेषुकारकाख्येग्रहेष्वपि सूर्येकेंद्रेराजसेवीवेशपद्विनिशाक
रे शास्त्रवृत्तिःकुजेसूरोबुधेवाप्यधिकोभवेत् ११ स्नानध्यानरतोनित्यंदिव्यभूर्जिनरोगी शुक्रे
विद्यार्थसंपन्नोनीचसेवीशनैश्चरे यदामहाराजयोगोनीचवंशोद्भवोभवेत् तदासौम्रियतेराजाज्ञो
वेनस्यात्कुलांतरे १२ देवस्यस्वामिनादृष्टोचंद्रोराजाभवेन्नरः धनीतन्मित्रदृष्टेचरेक्काणांशाधिपे
नच सूर्याद्द्वितीयगैःखेटैर्वेसिसंज्ञैर्विवर्जितैः तथाद्वादशगैःखेटैर्वेसियोगोभिधीयते १३ तयो
भयचरीनाम्नासूर्ययोश्चेदुभयस्थितैः ज्ञानीधनीयशस्वीचवसौम्यान्वितस्त्रिकोणरः सभस्त्रागदेहस्च
वेसियोगोनराधिपः भोगीचोभयचर्याख्योधनीराजसमोगुणी १५ ॥ इतिलग्नचंद्रिकायांराजयो
गः ॥ अथस्त्रीराजयोगः ॥ केंद्रेचसौम्यायदिदृष्टिभाजः पापाःकलत्रेचमत्स्यराशौ राज्ञी
भवेत्स्त्रीवरकोशयुक्तानित्यंप्रसन्नाचसमेत्रिणीच १६ बुधोविलग्नेयदितुंगसंस्थेलाभास्थितोदेव ५

गुरोर्हितस्य नरेंद्रपत्नीवनिताप्रसंगानदामासिद्धाभवतीहभूमौ १९ एकोपिजीवोरसवर्गशुद्धः केंद्रे
यदावेश्मनिलोहितस्य राज्ञीभवेत्स्त्रीसधनास्वरूपाद्युमान्वितापीनतनिनेवबालिका २० कर्कोदयेसमगो
पतंगोजीवेनदृष्टेपरिसंस्थितेदेहे विद्याधरीचात्रभवेन्मयानाराज्ञीगतानारीबहुरूपयौवना २१ षष्ठांगस्य
ष्टेस्त्रिभिरेवराज्ञीचतुर्भिरेणांस्तुनयेकपत्नी पंचादिभिर्दिव्यविमानभाजात्रैलोक्यनाथाप्रमदानदा
स्यात् २२ लाभाश्रितः शीतकरोभृगुस्य कलत्रगः सोमसुतेनयुक्तः जीवेनदृष्टोभवतीहराज्ञी
ख्याताधरायांसकलेतनेस्य २३ फलंस्त्रीपुंसयोस्तुल्यंज्ञातव्यंकिंत्वसमे सौभाग्यंचेद्दलग्नाद्व
पराकृतिरुच्यते २४ ॥ इतिस्त्रीजन्मराजयोगः ॥ वैधव्यंनिधनेचिंत्यंशरीरंजन्मलग्नभम्
सप्तमेस्वस्वसंपत्तिः पंचमेप्रसवंतथा नवमेशीलसंपत्तिः स्त्रीणांयत्नेनचिंतयेत् २५ कर्मस्थानेनि
जेस्वेभौमस्त्रक्तवर्धकृते यदिराजाभवेन्नरःसत्वयोवृद्धिः तयोजयः होरायोद्वादशराशेःस्थितोय
दिदिवाकरः करोतिदारिद्र्यंकार्यनामनेचंद्रमाः २६ भौमक्षेत्रेयदाजीवोजीवक्षेत्रेमहीसुतः
द्वादशेवत्सरेमृत्युर्बालकस्यनसंशयः धनस्थानेयदाभौमः शनेस्सूरसमन्वितः सहजेचभवेद्राहु
र्नीतानास्यनजीवति २७ चतुर्थेचयदाराहुःषष्ठेचन्द्रोष्टमेपिता सचापएवभवेन्मृत्युःशौकरोयदिदिनिनः

ल॰ च॰ १४

अष्टमस्थो निशानाथः केन्द्रः पापेन संयुतः चतुर्थे च यदा राहु वैष्टिमे केन जीवति पातालेचांबरे पापो
द्वादशे च यदा स्थितः पितरं मातरं हन्ति देशाद्देशान्तरं व्रजेत् ५३ पंचमस्थो निशानाथस्त्रिकोणे च बृहस्
पतिः दशमे च महीसूनुः परमायुः स जीवति धनस्थाने यदा सूर्यः सहजे सप्तमे तथा पंचमे भवने ।
जीवो नीचजातस्तदा भवेत् ५४ लग्ने धने व्यये क्रूरे यदा मृत्यो च जायते विष्टायां मार्गवंशोस्य द्वादशा
भवत्सरे षष्ठे भावे च भौमः स्यात्सप्तमे सिंहिकासुतः अष्टमे च यदा सौरिर्भार्यान तस्य न जीवति ५५ ति
थिसंधौ दिनान्ते च लग्नस्यान्ते तथैव च चरांशे च यदा जातः सोऽत्र जातः शिशुर्भवेत् रिपुस्थाने यदा चैव सेल
ग्नस्थाने शनैश्चरः कुजश्च सप्तमे स्थाने पिता तस्य न जीवति ५६ बालस्य जन्मकाले च द्वादशस्थः शनै
श्चरः पापदृष्टो नाशकः स्याद्भार्यायाः क्लेशदायकः क्रूरे दृष्टे जन्मलग्ने षष्ठे वाप्यष्टमे बुधः चन्द्रवे
धे भवेन्मृत्युः शोकरोग दरिद्रता ५७ क्रूरस्तृतीये केन्द्रे न तथा क्रूरो धने पि च दारिद्र्ययोगं जानीयात्तस्य पा ।
त्तस्य भयंकरः लग्नस्थाने यदा जीवो धनस्थाने शनैश्चरः राहुश्च सहजे स्थाने माता तस्य न जीवति ५८
सप्तमे भवने भौमस्त्वष्टमे भार्गवो यदि नवमे भवने सूर्यः स्वल्पायुः स च जायते क्षीणचंद्रो यदा लग्न
पापास्त्वष्टमकेन्द्रगाः स्मरे लग्नपतिः पापैर्दृष्टेन पञ्चत्वं दाराशिशुः ५९ क्षीणचंद्रो द्वादशस्थः पापाल १

ग्रेस्मरेष्टमे शुभैस्तुरहितेकेंद्रे यदिग्रोनश्यतिजातकः दशमस्थोदिवानाथः पापैर्बहुभिरीक्षितः मेषस्थ
स्त्रिकवार्कस्थः सद्योमृत्युप्रदोभवेत् ५८ राहुजीवौरिपुस्थानेचेलग्नेवाप्यथवाष्टके त्रयोविंशेतदावर्षे
पुत्रस्तंनेविनाशयेत् अष्टमस्थोयदाभौमस्त्रिकोणेनीचगोरविः सप्तीग्रमेवजातस्यभित्वाजीवीवजा
नकः ५९ लग्नेक्रूरःस्वभवनेक्रूरःपातालगोयदा दशमेभवनेक्रूरःकष्टंजीवतिजातकः सिंहेभौम
स्तुलेसौरिःकन्यायांचयदासितः मिथुनेचयदाराहुर्जननीतस्यनश्यति ६० सप्तमेभवनेभानुःक
मस्थोभूमिनंदनः राहुर्व्ययेचतस्यैवपिनाकष्टेनजीवति त्रिकोणकेंद्रगाःपापाःशुभाश्चव्ययारिगाः
सूर्योदयेमसूतस्यहरंतिखलुजीवनं ६१ स्मरेव्ययेचसहजेमध्येक्रूरायदाग्रहाः तदाजातस्यबालस्य
शरीरकष्टमादिशेत् कन्यायांचयदाराहुःशुक्रोभौमःपातिलग्या नचजातस्यजायेतकुवेरादधिकंधनं
क्रूरेलग्नेभवेत्स्थानेतन्त्वामीक्रूरवेष्टितः शामवातोभवेत्तस्यशरीरकष्टमादिशेत् सहजेसहजाधीशो
लग्नेपुत्रेधनेपिवा जायतेननदाबालोयदिजातोनजीवति ६२ कन्यामिथुनगोराहुःकेंद्रेषष्ठेव्ययेन
था त्रिकोणेचनदाजातोदानाभोक्तानिरामयः एकःपापोष्टमस्थोपिशत्रुस्थानेयदाभवेत् शत्रुणा
वीक्षितोवधंतन्मारयत्येवबालकं ६३ भौमोभानुस्सुमेदस्तुशत्रुस्थानेष्टमेयदा यस्मनरावीक्षितोष्टमेवर्षे

लं· चं· ८ ७

मात्रेन जीवति वक्रीशनिर्भौमगेहे केंद्रेषष्ठाष्टमेपिवा कुजेनबलिनादृष्टोहंतिवर्षद्वयेशिशुं ७१ राहुर्देवे
त्रिभिर्दृष्टेकेतुर्दृष्टस्तत्क्षणे दृष्टोचगुरुशुक्राभ्यांदीर्घकालंसजीवति चंद्रेणमंगलोयज्ञोजन्मकाले
यदाभवेत् तस्यजातस्यगेहेतुलक्ष्मीर्नैवविशंचति ७२ षष्ठाष्टमगतश्चंद्रः सद्योमरणायपापसंदृष्टः
शुभाभिः शुभदृष्टैर्वर्षैर्मिश्रैस्तदर्धेन ७३ शुक्लपक्षेनिशायांचकृष्णेजायेतवासरे षष्ठाष्टमगतश्चंद्रेसेन
शिशुर्हंतिनानवत् लग्नेत्रिकोणेद्यूनेवत्र्यपायकंतः शशी शिशुंहंतिनदृष्टश्चेद्बलवद्भिःशुभैर्ग्रहैः
सप्तमेचतरश्चेचपापग्रहमांनरेस्थितः करोतिचंद्रमानाशंबालकस्यनसंशयः ७४ क्षीणचंद्रोयदा
लग्नेपापाःकेंद्रभूसंस्थिताः अष्टमेभवनेवापितदामृत्युःशिशोर्भवेत् शनिराहुकुजेर्केन्दुःसप्तमेभ
वनेस्थितः सप्तमेदिवसेहंतिमासेवासप्तमेशिशुं ७५ नवपतिशशीलग्नेमध्येवासौम्यशुक्रयोः जाते
परोक्षेजातस्यभौमेस्तेवाष्टमेतनौ लग्नस्थेचयदाभानुःपंचमस्थोनिशाकरः अष्टमस्थायदापापास्त
दाजातोनजीवति ७६ त्रिकोणकेंद्रगाःपापाःसौम्याःषष्ठव्ययाष्टगाः सूर्योदयेसमस्तस्तुमाणान्त्या
जतिबालकः लग्नषष्ठाष्टमेद्यूनेपानिकन्योयदाकुजः शुभग्रहैरदृष्टश्च शिशुंहंतिनसंशयः पर
षष्ठाष्टमेकर्कराशौचंद्रदृष्टोभवेद्बुधः चतुर्भिर्वत्सरैर्बालंमारयत्येवनिश्चितं दृष्टः सूर्येन्दुमंदारैर्नदृष्टो ७

भृगुणा गुरुः वर्षैस्त्रिभिः शिशुं हन्ति भौमगेहे स्थितः ५४ कर्कसिंहे स्वमेषे व्यये चैव भृगुनंदनः स
र्वैः शुभैः बालो षड्भिर्वर्षैर्विनाशयेत् लग्नेशनिः पापदृष्टो हन्ति षोडशवासरैः पापयुक्तः स्वमासेन
शुक्रो वर्षेण बालकं ५५ स्वगेहे गुरुगेहे वाप्यले लग्ने शनिः स्थितः सूर्यो मंगलमध्ये वा बालकं हन्ति कदा
चन केंद्रे राहुः पापदृष्टो दशभिर्हन्ति वत्सरैः बालं हन्याद्दशभिः कांश्चित्कांश्चित्षोडशभिस्तथा ५६ जन्म
लग्नपतिः षष्ठे व्यये सप्तमेपि च तिष्ठति संलग्नानो शुभकरो राशिनल्पैस्तु वत्सरैः सौम्याः षष्ठेऽष्टमे पा
पैर्वक्रीभूतैर्विलोकिताः शुभा अष्टमासेन मारयन्त्येव बालकं ५७ उदिते यदि नक्षत्रे केतौ यस्तत्र जा
यते रौद्रमुहूर्ते सार्पे वा स च प्राणैर्वियुज्यते मेषवृषककर्के च सर्वापाद्योहि हन्ति सिंहिकानन
यो बालं पितृयुक्तेन यापिता ५८ षष्ठे तृतीये लाभे वा स्थितः सर्वारिष्टकारकः राहुः सर्वापदं हन्ति दृष्टो स्वशु
ग्रहैश्च विशेषतः चंद्रः पापग्रहैर्युक्तः स्वेशो वा पापमध्यगः चंद्रात्सप्तमगः पापस्तदा मातृवधो भवेत् ५९
सूर्यः पापेन संयुक्तो सूर्यो वा पापमध्यगः सूर्यात्सप्तमगः पापस्तदा पितृवधो भवेत् लग्नः पापेन सं
युक्तो लग्नं वा पापमध्यगः लग्नात्सप्तमगः पापस्तदा चात्मवधो भवेत् ६० क्रूरे केन्द्रे यदा जातो ल
ग्नेशो लग्नगो भवेत् पराक्रमी च तदा जातः सप्तवर्षाणि जीवति शुभमेव यदा सौरिर्जन्मस्थाने च चंद्रमाः

ल॰ वं॰ ८

मंदाग्निर्दूरोगीचगात्रहीनश्चजायते ११ बुधभौमौयदालग्नेषष्ठेवायदितिष्ठतः तस्करोघोरकर्मीच
हस्तपादौचनश्यतः १० षष्ठेष्टमेचमूर्तौचशत्रुक्षेत्रेयदाबुधः पापाक्रांतस्तत्रवर्षेमारयत्येवबाल
कं १ अष्टमस्थोयदाराहुःकेंद्रस्थानेचचंद्रमाः तत्पश्चभवेन्मृत्युर्बालकस्यनसंशयः सप्तमेभवने
राहुःशत्रुक्षेत्रेयदाभवेत् मासेचषोडशेवर्षेतस्यमृत्युर्नसंशयः २ द्वादशस्थोयदाचंद्रःपापःस्यात्
ष्टमेगृहे एकमासेभवेन्मृत्युस्तस्यबालस्यनिश्चितं जन्मस्थानेयदाराहुःषष्ठस्थानेचचंद्रमाः अपस्मा
रेणतदाबालोजायतेनात्रसंशयः ४ भार्गवेनकृतंसंख्यंषष्ठाष्टमगतोभवेत् मंदाग्निःकुष्ठरोगीचही
नांगोपिचबालकः षष्ठाष्टमेयदाचंद्रोबुधोयत्रतिष्ठति विषदोषेणबालस्यतदामृत्युश्चजायते
मातृनाशंकरस्तत्रषष्ठाष्टमगृहेयदा राजदोषेणमृत्युश्चसिंहदोषेणवाभवेत् एकोपियदिमूर्तौ
स्याज्जन्मकालेदिवाकरः स्थानहीनोभवेद्बालःशोकसंतापपीडितः ८ सप्तमस्थोयदाभौमःशत्रुक्षे
त्रेयदास्थितः म्रियतेतस्यबालस्यपिताशीघ्रंनसंशयः लग्नेष्टमेयदाराहुश्चंद्रयुक्तोहितिष्ठति दश
हिजायतेतस्यबालस्यमरणंध्रुवं ९ पानेस्त्रात्कलेक्रूरेभेमकरेचदिवाभवेत् लग्नेषष्ठेस्तनोयेवातदारि
ष्टेनजायते लग्नेमीनेजीवशुक्रोमेषेर्कोमकरेकुजः दासवंशोपिजातोसौराजाछत्रधरोभवेत् १२ लग्नस्थ ८

नवमेसूर्येसूर्यपुत्रस्तथाष्टमे एकादशेभार्गवेचमासमेकंनजीवति १२ धनेगुरौसिंहिकेयभौमशुक्रा
सुसप्तमे अष्टमेरविर्वंशेचम्लेच्छःस्याद्योवनेद्विजः नवमेदशमेवंशः सप्तमेचयदाशिनः पापःपाताल
संस्थेचवंशच्छेदकरोनरः १४ भ्रातृस्थानेयदाजीवोलाभस्थानेयदाशशी सलोकाग्रहमध्यस्थोजात
नेकुलदीपकः एकःपापोयदालग्नेपापस्त्वेकोरसातले ज्ञायतेचद्विनालाभ्योसज्जातःकुलदीपकः
सिंहेलग्नेयदाभौमःपंचमेचनिशाकरः व्ययस्थानेयदाराहुःसज्जातःकुलदीपकः १५ लग्नेवासप्त
मेभौमःपंचमेचदिवाकरः जीवेदशमगेवापि विख्यातःसनसंशयः १६ अथगण्डयोगः ॥ आदौ
मूलमघाश्वानांतिस्रःस्युर्गण्डनाडिकाः ज्येष्ठाश्लेषारेवतीनामंतेपंचमनाडिकाः २० । अथगंडफ
लं । संध्यारात्रिदिवाभागेगंडयोगोद्भवःशिशुः आत्मानंमातरंतातंविनिहंतियथाक्रमं यात्रायांस्या
च्चौरभयंविवाहेमृत्युरेवच गननीयंनराहंतिवदंत्येवंबृहस्पतिः २१ ॥ इतिगंडारिष्टम् ॥
अथमूलस्यमातापित्रोःसहस्नानम् ॥ ॐकुंकुमंचंदनंचैवकुष्टंगोरोचनसमन्वितं दूर्वेनमिश्रितंकृत्वा
चतुर्भिःकलशैस्तथा सहस्रशीर्षमंत्रेणबालकंस्नापयेद्बुधः पितृपक्षेदिवाजातंमातृपक्षेवरात्रिजं
२२ स्नापयेत्पितृमातृभ्यांसंध्ययोरुभयोरपि कांस्यपात्रेघृतंदत्वादेयाकुंडेशमशांतये कुर्याद्धेमस्तुवर्णं

लं॰ वं॰ ५ वग्रहजाप्यंचकारयेत् अश्लेषायांचमूलेपिशांतिर्वाविधीयते १९ ॥ इतिगंडांतशांतिः ॥ तलग्न
मिंदुंचगुरुर्नैरीक्षितंनवाशशांकेरविनासमन्विते सपापकोकैंणफलोथवाशशीपरेणजातंप्रवदंति
निश्चयं २० गुरुर्लग्नगतेचंद्रेतद्धनेवान्यवेश्मनि नवेंद्रक्षेणतेनवांशोवाजायतेनपरेणसः भौमक्षेत्रेय
दाजातोमूर्त्तौक्रूरग्रहोभवेत् वर्षमध्येभवेन्मृत्युर्बालकस्यनसंशयः २१ क्षीणचंद्रेद्वादशस्थोत्कुःस
दापापवीक्षितः करोतिविकलंलग्नेपामष्टमस्थोयदाशशी द्वादशेचयदाचंद्रःषष्ठेपापग्रहोभवेत्
ग्रत्याकष्टभवेरोगीजायतेबालकोध्रुवं २२ वृषभेभवनेराहुर्मातापित्रोःप्रपीडितः द्वादशेवत्सरेतस्य
बालस्यमरणंध्रुवं रिपुस्थानेयदापापोव्ययस्थानेचचंद्रमाः ऊनत्रुसप्तमेस्थानेपितातस्यनजीवति
चतुर्थेमातृहापापोदशमेपितृहाभवेत् सप्तमेभवनेपापःपितृमातृविनाशकः द्वादशेरिपुभावेच
यदाक्रूरोव्ययवास्थितः तदामातृभयंविद्याच्चतुर्थेदशमेपितृः २३ उच्चोवायदिवानीचोसप्तमस्थोयदा
रविः तदाजातोनिहंत्याशुमातरंनात्रसंशयः नाग ८ गो ९ सिद्ध २४ जातेश २ दस्मा १ त्रि ३ कृसि
२९ नवा २ मृति ७ दस्मांश्वि २१ दिक् १० वेदजादृशोनतुल्याड्डीर्विधौव्यसवः २८ लग्नेशानियंदा
भौमोराहुःसूर्यश्चसंस्थितः संतापरक्तदोषोस्यसर्वेसांम्यश्चरोगिता केंद्रेशुभोयदैकोपिबलीविषम ९

कामुकः सर्वदोषाः त्वर्थं योनिरीक्षो यस्य भवेन्नरः ४१· शुक्रः केन्द्रे यदा वत्सो मित्रांशे ग्रहणेन्वितः
चित्रको ज्ञानसंपन्नो जायते च तदा नरः भृगोर्वा भाग्यगो वापि जीवो वार्केन्द्रसंस्थितः बलवान् दृश्यतो मा
से द्वात्रिंशे च त्रयोदशे ४२ षष्ठे पितृततः हृष्टो जातो जीवति षाष्टिके एकादशे हेममासि चंद्रः पीडां च
षोडशे समविंशतिमे वर्षे च ततः फलः सितो मृतो द्वाविंशे च द्वितीयवर्षे पीडां च मंगले ४४ ततः
सप्ततिवर्षाणि सदारोगी स जीवति बुधवारे हेममासि पीडां वर्षेन तथाष्टमे सूर्येण युतः षष्टिवर्षैस्ततो मृ
त्युर्भविष्यति गुरौ च सप्तमे मासि षोडशे च त्रयोदशे पीडां ततस्तु ततः फलं शतवर्षाणि जीवति ४७ शु
क्रवारे च जातस्य देहरोगविवर्जितः षष्टिवर्षे च संसर्गे म्रियते मानवो ध्रुवं शनौ मध्यममासे च पीडा
षोडशे वत्सरे दुष्टदेहः सदा जातः शतवर्षाणि जीवति ४९ ॥ इति वारफलं ॥ अथ वारफ
लम् ॥ मिष्टान्नपानभोगी च क्रोधी च रतिलालसः पित्ताधिको रविवारे धनकामी भवेन्नरः ५०·
भोगी कामी च शास्त्रवेत्ता गुणी मानी जितेन्द्रियः विद्याधिकः शीलयुक्तो जायते सोमवासरे मूर्खो विप्रियो
धनी क्रूरः श्रुतिस्मृतिविनिन्दकः नास्तिको वेदहीनश्च भौमे भोगी नरो भवेत् ५२ वेदशास्त्रक्रियायुक्तो
दयालुश्च बहुश्रुतः भयानको योगयुक्तो जायते बुधवासरे वेदविद्याग्निहोत्री च सुस्वभावो धनान्वितः

ले॰ च॰ १० मज्जाल्वितः सुगंधेनातुरुकवीरो भवेन्नरः ५७ शनौ भोगी धनी शूरः कृपालुर्बंधुसेवकः देवस्तोपि मुनिन्नो
पिजानः शुक्रदिने भवेत् नीचासक्तः स्नानभक्ष्य कुटिलो वैधर्मपीडकः कृतनकार्थे हरो रोषी जायते मानिवास
रे ५९ ॥ शनिवारफलम् ॥ अथ राशिफलम् ॥ मेषलोलः सदा रोगी धर्मार्थेकृतनिश्चयः पृथ्वी
जेष्टानंकृतविक्रांतो राजपूजितः कामिनीहृदयानंदो दाता भीतो जलादपि चंडकर्मा मृदुस्तोते मेष
राशौ भवेन्नरः ६० भोगी दाता शुचिर्दक्षो महागल्भो महाबलः रागी विलासी तेजस्वी सुमित्रश्च वृषे
भवेत् इष्टवाक्यो हास्यलीलालोद्वयालुर्मैथुनप्रियः गंधर्ववित्कंठरोधी कीर्तिभागी धनी गुणी ६१ गौ
रो दीर्घः पटुर्वक्ता मेधावी च दृढव्रतः समर्थो ज्ञानवादी च जायते मिथुने नरः कार्यकारी धनी शूरो धा
र्मिष्टो गुरुवत्सलः शिरोरोगी महाबुद्धिः कृशांगः कृतवेत्तमः ६२ प्रवासशीलः कोपांधो बलो न्यूनः सोह
मित्रकः घनासक्तोऽगृहीवक्रः कर्कराशौ भवेन्नरः क्षमायुक्तः प्रलंबाघः क्रोमद्यमांसरुणा सदा देशाभ्रम
णशीलस्तुष्टो भीतः स्यामित्रकः ६४ विनयी शीघ्रकोपश्च जननीजनवल्लभः व्यसनी प्रकटो लोके सिंह
राशौ भवेन्नरः विलासी सज्जनाह्लादी सुभगो धर्मसंयुतः दाता क्षमाकविर्वृद्धो वेदमार्गपरायणः ६५
सर्वलोकप्रियो नाट्यगंधर्वव्यसनेरताः प्रवासशीलः स्त्रीदुःखी कन्याजातो भवेन्नरः अल्पेन रोषणो दुःखी १०

पङ्गुभार्यो कृपान्वितः बलात्स्वकुललक्ष्मीको गृहमध्यातिविक्रमः वणिग्ज्यदक्षो देवानां पूजकः पितृ
वत्सलः मत्स्याशी स्वहृदामिष्टरत्ने जातो भवेन्नरः ६८ बली मद्यवासी क्रूरात्मा शूरः पिंगललोचनः पर
दाररतो मानी निष्ठुरः स्वजने जने साहसप्रियामलक्ष्मीको जननीमामापि दुर्बुधीः धूर्तश्चौरः कलारंभी वृ
श्चिके जायते नरः ७० शूरः सत्यधियाक्रान्तः सात्त्विको जननन्दनः शिल्पविज्ञानसंपन्नो धनाढ्यो दिव्यभा
षिकः मानी चरित्रसंपन्नो ललितानां प्रभाषकः तेजस्वी स्थूलदेहश्च धन्वे जातः कुलान्तकः ७२ कुजने सो
द्यमः स्त्रीणां पंडितः पारदारिकः गीतज्ञो लालनो गुह्यः प्रवासाढ्यो मातृवत्सलः धनी त्यागी सुभृत्यश्च दया
लुर्बहुबान्धवः परचित्तज्ञो सौख्यश्च मकरे जायते नरः ७४ दाता लसः कृतघ्नश्च गजवाजिधनेश्वरः शु
भदृष्टिः सदा सौम्यो मानविद्यासु ज्ञानोद्यमः पुण्याढ्यः स्नेहहीनश्च धनी भोगी सदान्निकः सालसः कौतु
कीभीतः कुम्भे जातो भवेन्नरः ७५ गम्भीरचेष्टितः शूरः पटुवाक्यो नरोत्तमः कुमार्गो गुणश्रेष्ठश्च कोपनः
स्वकुलप्रियः धनसेवी यशी शास्त्रगामी गान्धर्ववत्सलः शुभः मीनराशौ समुत्पन्नो जायते बन्धुवत्सलः ७७
इति राशिफलम् ॥ अथ लग्नफलम् ॥ मेषलग्ने समुत्पन्नो गर्गरो मानी स्वधीः शुभः क्रोधी स्वजनहं
ता च विक्रमी परवत्सलः ७८ वृषलग्ने भवो लोके गुरुभक्तः प्रियंवदः गुणी ज्ञानी धनी लुब्धः शूरः सर्व

ल: जनप्रियः मिथुनोदयसंजातोमानीसज्जनवत्सलः त्यागीभोगीधनीकामीदीर्घसूत्रोरिमर्दकः ए क
चं: र्कलग्नेसमुत्पन्नेभोगीधर्मेजनप्रियः मिष्टान्नपानभोक्ताचभाग्यवान्स्वजनप्रियः एर सिंहलग्नोदयेजातो
ए भोगीशत्रुविमर्दकः स्वल्पोदरोल्पपुत्रश्चसोत्साहीरणविक्रमः ए२ कन्यालग्नेभवेद्बालोनानाशास्त्रवि
॥ शारदः सौभाग्यगुणसंपन्नः सुंदरःसुगुणप्रियः तुलालग्नोदयेजातः सुधीसात्त्विकमेजीवकः विद्वा
न्सर्वकलावित्तोधनाढ्योजनपूजितः एए वृश्चिकोदयसंजातःशौर्यवानतिरूपधीः विज्ञानज्ञानसं
पन्नःसर्वेकविग्रहीसुधीः धनुर्लग्नोदयेजातोनीतिमान्धर्मवान्सुधीः कुलमध्येप्रधानश्चमान्तःसर्व
स्यपोषकः ए८ मकरोदयसंजातोनीचकर्माबहुप्रजः लब्धःस्वल्पालसोवीरःस्वकार्येषुकृतोद्यमः
कुंभलग्नोदयेजातस्थूलचित्तोतिसौहृदः परदाररतोनित्यंमृदुकायोमहाश्रवो एए मीनलग्नेभवे
द्बालोरत्नकोधनपूरितः स्वल्पकामोतिरक्तश्चदीर्घकालंविचिंतकः २ए ॥ इतिजन्मलग्नफलं।
अथजन्मतिथिफलम् ॥ क्रूरसंगीधनैर्हीनःकुलसंतानपालकः व्यसनोसक्तविज्ञश्चमतिप्रतिप
थिजोनरः ए॰ परदाररतोनित्यंसत्यशौचविवर्जितः तस्करःस्नेहहीनश्चद्वितीयासंभवोनरः अथेतनोति
विकलोनिर्द्रव्योदुर्वचाःसदा परदेशरतोनित्यंतृतीयायांभवोनरः ए२ महाभोगीचदाताचमित्र

॥

विचक्षणः धनसंतानसंयुक्तः चतुर्थ्यां यदि जायते व्यवहारी गुणग्राही पित्तमात्रोसुतात्मकः दाता भोक्ता
तु लक्ष्मीतिः पंचम्यां संभवेन्नरः ५४ नानादेशाभिगामी च सदा कलहकारकः नित्यं जठरदोषी च षष्ठ्यां जा
तो भवेन्नरः भृत्यतोषी च तेजस्वी सौभाग्यगुणसंयुतः पुत्रवान् गुणसंपन्नः सप्तम्यां जायते नरः ५६ धर्मि
ष्ठः सत्यवादी च दाता भोक्ता च वत्सलः गुणज्ञः सर्वकार्यज्ञः चाष्टम्यां संभवो नरः देवताराधको यज्वी धनी
स्त्रीभाग्यमानसः शास्त्राभ्यासरतो नित्यं नवम्यां यदि जायते ५८ दशम्यां धर्ममर्मज्ञो देवसेवी च याटकः
गुणी धनी वेदविज्ञो बंधुविभ्रमयोजनः एकादश्यां नरः स्वर्गगामी शुचिर्भवेत् धर्मज्ञश्च विवेकी च गु
रुशुश्रूषको गुणी २ चपलश्चपलस्थानः सदा क्षीणः स्वरूपनः देशाभ्रमणशीलश्च द्वादश्यां जानको
भवेत् महाहृष्टो महामानः शास्त्राभ्यासो जितेंद्रियः परकार्ये रतो नित्यं त्रयोदश्यां यदा भवेत् १ धनाढ्यो
धर्मशीलश्च पुंशीलः साधुः कृपालुकः राजमान्यो यशस्वी च चतुर्दश्यां नरो भवेत् शौर्ययुक्तो मतियुक्तश्च
महाभोजनलालसः उज्ज्वलः परदारेषु रतश्च पूर्णिमाभवः ४ रिपुनाशी परदेशी च वक्रो मूर्खः पराक्रमी
गूढमंत्री समस्तानसत्वमावस्या भवेन्नरः ॥ इति जन्मतिथिफलम् ॥ अथ योगफलम् ॥ ५ ॥
विष्कंभजातो मनुजो रूपवान् भाग्यवान् भवेत् तत्त्वस्तु सहोत्साही सदार्थी नित्यहृतो द्यमः प्रीतियोगस१

लं· वं· ९ 12

अत्पन्नो योषितां वल्लभो भवेत् नानालंकारसंपूर्णो महाबुद्धिविशारदः २ आयुष्मान्नाम योगे च जातो मानी
धनी कविः दीर्घायुः सत्वसंपन्नो युद्धे चाप्यपराजितः सौभाग्ये च समुत्पन्नो राजमंत्री प्रजायते निपुणः
सर्वकार्येषु वनितानां च वल्लभः ४ शोभने शोभनो बालो बहुपुत्रकलत्रवान् आतुरः सर्वकार्येषु युद्धभू
मौ महोत्सुकः अतिगंडे च यो जातो मातृहंता भवेन्नरः गंडान्ते च जातस्तु कुलहंता प्रकीर्तितः सुकर्मे
नाम योगे च सुकर्मा जायते नरः सर्वमानी सुशीलश्च गुणी भोगी गुणाधिकः ७ धृतिमान् धृतियोगे च
कीर्तिपुष्टिधनान्वितः भाग्यवान् सुखसंपन्नो विद्यावान् गुणवान् भवेत् शूले शूलव्यथायुक्तो बहुक्लेशो
महाधीरः विद्यार्थी ज्ञमालोयज्ञ जायते मनुजः सदा ९ गंडे गंडव्यथायुक्तो धार्मिकः शास्त्रपारगः
क्लेशकार्ये महास्थूलो बहुभोगी दृढव्रतः वृद्धियोगे सुरूपश्च बहुपुत्रकलत्रवान् धनवानतिभोक्ता
च सत्ववानपि जायते ११ ध्रुवयोगे समुत्पन्नो मतिमानतिवल्लभः लाभी भोगी सुधीर्धीमान् ज्ञानवानपि
जायते व्याघातयोगे जातस्तु सर्वज्ञः सर्वपूजितः सर्वकर्मकरो लोके व्याख्यातः सर्वकर्मसु १३ हर्षणे
जायते लोके महाभाग्यो नृपप्रियः हृष्टः सदा धनैर्युक्तो विद्याशास्त्रविशारदः वज्रयोगे वज्रमुष्टिः
सर्वविद्यासुपारगः धनधान्यसमायुक्तो मनोज्ञो वज्रविक्रमः १५ सिद्धियोगे समुत्पन्नः सर्वसिद्धि। १६

फलोभवेत् दाताभोक्तासदाशोकीशोकरोगीचमानवः व्यतीपातेनरोजातोमहाकष्टेनजीवति जीवेच्च
भाग्ययोगेनसंभवेद्धर्ममोत्तमः २२ वरीयान्नामयोगेचवरिष्ठोजायतेनरः शिल्पकाव्यकथाभिज्ञोगीत
नृत्यादिकोविदः परिघेचनरोजातःस्वकुलोन्नतिकारकः शास्त्रज्ञःस्वल्पविवादीदाताभोक्ताप्रियंवदः
शिवयोगेनरोजातःसर्वकल्याणभाजनः महादेवसमोलोकेमहाबुद्धिर्वरप्रदः २५ सिद्धियोगेसिद्धि
दातामंत्रसिद्धिप्रवर्तकः दिव्यनारीसमेतश्चसर्वसंपत्फलोभवेत् साध्येमानासिकासिद्धिमथयोगसमा
गतः दीर्घसूत्रःप्रसिद्धिश्चजायतेसर्वसंभवः २७ शुभेशुभशतैर्युक्तोधनवानपिजायते विज्ञानशास्त्र
संपन्नोदाताब्राह्मणपूजकः शुक्लेसर्वकलाभिज्ञःसर्वविज्ञानवान्भवेत् कवित्वज्ञानपीयूषरसश्चधनीस
र्वजनप्रियः २९ ब्रह्मयोगेमहाविद्वान्वेदशास्त्रपरायणः ब्रह्मज्ञानरतोनित्यंसर्वकार्येषुकोविदः ३०
ऐन्द्रेभूपकुलेजातोराजाभवतिविश्रुतः स्वल्पायुश्चसदाभोगीगुणवानपिजायते वैधृतौजायमानस्तु
निरुत्साहोबुभुक्षितः कुर्वाणोपिनरःप्रीतिंनप्रयातिप्रियतांनरः ३२ ॥ इतिजन्मयोगफलम् ॥
अथकरणफलम् ॥ ववाख्येकरणेजातोमानीधर्मरतःसदा शुभमंगलकामीचस्थिरकर्माचजायते
बालवाख्येनरोजातस्तीर्थदेवादिसेवकः विद्यार्थसौख्यसंपन्नोराजमान्यश्चजायते ३४ कौलवाख्येव

ल· चं· त्र 13

ज्ञानस्यप्रीतिःसर्वजनैःसह संगतिर्मित्रवर्गस्यमानवस्यप्रजायते ३९ उदितेलेकार्केस्थः सौभाग्यधनसं।
युतः स्नेहंसर्वजनैःसार्धंविचित्राणिगृहाणिच गत्वाचैकादिकर्माचगृहकर्मपरायणः यद्वस्तुवांछितं
तस्यलभ्यतेचमहोद्यमैः वाणिज्येकारणेजातोवाणिज्येनवजीवति वांछितंलभतेलोकेदेशान्तरगमा
गमैः ४० धनुभारंभशीलस्यप्रधानरतःसदा उद्योगीविषयसकार्येषुविघ्नाद्येकारणेभवेत् षष्ठेनीच
रणेजातःपौष्टिकादिक्रियाकृतो रोगदादिप्रदत्तस्य भित्तावृत्तिस्तुजायते ४१ कारणेचचतुष्पादेदेव
द्विजरतःसदा गोकर्मागोरतिर्लोकेचतुष्पदविदात्मकः नागेचकारणेजातः शुभकर्मरतःसदा नागे
पुष्टिंचभोगत्वंसिद्धिंचलभतेनरः ४२ धर्मेत्र्यधर्मेसमतामतिःस्यादंगेष्वनंगेविबलत्वबुद्धेः मैत्र्यासमै
त्र्यांस्थिरतानकिंचित्किंस्तुघ्नजानस्यहिमानवस्य ४३ ॥ इतिकरणफलम् ॥ पित्रनस्वपलोऽष्टः
पापकर्मनिराकृतिः परेषांव्यसनेसक्तःचौरस्तुप्रथमांशके उत्पन्नविभवोभोक्तासंग्रामेविगतस्पृहः गा
र्धविप्रमदासक्तोद्वितीयेजायतेनरः ४४ धर्मेष्टःसततंव्याधिःसर्वसारतपश्च सर्वतोदेवनाभक्तास्तृती
यांशेचजायते चतुर्थांशेऽपिजातस्तुदीक्षितोगुरुभक्तिमान् यत्किंचिद्धारणेवस्तुनत्सर्वंलभतेचसः
सर्वलक्षणसंपन्नोराजाभवतिविश्रुतः दीर्घायुर्बहुपुत्रश्चजायतेपंचमांशके ४५ स्त्रीनिर्जितःश्रमे। त्र

हीनोबहुमायीनष्टसकः श्रद्धाध्वंसीप्रमादीचबहुद्वेषोजायतेनरः विक्रांतोमतिमांश्शूरः संग्रामे
ह्यपराजितः महोत्साहीचसंतोषीजायतेसप्तमांशके ५० कृतघ्नोमत्सरीक्रूरः लोभभागीबहुप्र
जः फलकालेपरित्यागीजायतेचाष्टमांशके क्रियासक्तःकृपालोदक्षः स्वमनापीजितेंद्रियः भृत्यै
श्चावेष्टितोनित्यंजायतेनवमांशके ५२ ॥ इतिनवांशकफलम् ॥ अथजातिफलम् ॥
उदारोदानशीलश्चमतिमान्सबलःसदा अल्पभोगीमहामानीनरोदेवगणेभवेत् मानीधनी
विशालाक्षोललितभेदीधनुर्धरः गौरःपरजनाह्लादीजायतेमानवेगणे ५४ उन्मादोभीषणाका
रः सर्वदाकलिवल्लभः प्रचंडःसहजक्रूतेमसहोराक्षसेगणे ॥ इतिगणफलं ॥ अथतत्वफ
लम् ॥ रूपयौवनसंपन्नोदीर्घसूत्रीमदोत्कटः त्वथाचक्रःकामुकश्चपार्थिवेजायतेनरः
महोद्यमीमनस्वीचतेजस्वीबहुकार्यकृत् नानादेशप्रवासाभिरतोवसतेजायतेनरः बह्वाहारोजितक्रो
धः त्वथालः कामुकोनरः दीर्घसूत्रोबुद्धिमांश्चश्रीमान्ज्ञानः सदाशुचिः ५५ गुणवान्भोगयुक्तश्च
राजपूज्योजितेंद्रियः कृपालोधान्नवादीचवर्षाकालेभवेन्नरः वाणिज्यकृषिवृत्तिश्चधनधान्यस
मृद्धिमान् तेजस्वीबहुमानश्चराजाज्ञानोभवेन्नरः ६० बहुवीर्योनेकतेजाप्रमयुक्तःसदोद्यमी ना

स्वपादांगुलोभीमोहेमंते जायते नरः ९१ ॥ इति नीचफलम् ॥ अथ पक्षफलम् ॥ लक्ष्मी
वान्धनवांस्सुवशीघ्रभीबहुश्रुतवित् कृपालोज्ञानसंपन्नः शुक्रः पक्षे भवेन्नरः निष्ठुरोऽर्कसुतो मन्दिः
स्त्रीद्वेषी च सर्वप्रियः जायते वप्रः मेध्यो कुलपक्षे भवेन्नरः । इति पक्षफलं । अथ तुंगफलं ।
महाधनी महोग्रस्तु तुंगस्थे भास्करे नरः संभूषणो महाभोगी तुंगे चंद्रे च जायते ९४ उच्चे भौमे स्वप्रत
स्तुतेजस्वी गर्वितो नरः मेधावी इक्षमान्यस्तु कलाद्यस्तु बुधो भवेत् राजपूज्यस्तु विख्यातो विद्वाना
यो गुरौ नरः स्वच्छः शुक्रो विलासी बहुहास्यगीतादिसंयुतः तुंगस्थे भानुपुत्रे च चक्रवर्ती धनी भवेत्
राजलब्धि नियोगस्तु राहुः शनिसमः स्मृतः ९७ ॥ इति तुंगफलम् ॥ अथ मूलत्रिकोणफलं
धनी स्वश्रीकार्यविद्वान्त्रिकोणस्थे दिवाकरे चंद्रे धनी च भोक्ता च भौमः शूरोदयो बलः बुधे त्रिकोणे
भिन्नस्तु विनोदी विजयी नरः गुरौ ग्रामपुरादीनां मठस्याधिपतिः सुधीः शुक्रे त्रिकोणे स्वजनस्तु मख
यज्ञो महोत्सवः मंदे नरो धनैः पूर्णो महाशूरः कुलन्धरः ७ ॥ इति मूलत्रिकोणफलम् ॥
अथ स्वगृहफलं ॥ स्वगृहे च रवौ लोके महोग्रस्तु महोद्यमी चंद्रे धर्मरतः साधुर्मनस्वी रूपवानपि
बुधो नानाकथाभिज्ञः पंडितो धरणीजितः धनी काव्यप्रभिज्ञस्तु सचेष्टः स्वगृहे गुरौ स्फीतः कवी १५

कृषीवलः शुक्रे शनौ मान्यः खले जनः ७३ ॥ इति स्वगृहफलं ॥ अथ मित्रगृहफलम् ॥ सूर्ये मित्र
गृहे ख्यातः शास्त्रज्ञः स्थिरसौहृदः चंद्रे नरो भाग्ययुक्तः सुतरो धनवानपि ७४ भौमे प्राज्ञोपजीवी च बुधे
रूपधनान्वितः गुरौ मित्रगृहे पूज्यः सतां सत्कर्मसेवकः शुक्रे मित्रगृहे लोको धनी बंधुजनप्रियः शनौ
परान्नभोजी वक्रकर्मनिरतो भवेत् ७६ ॥ इति मित्रगृहफलम् ॥ अथ नीचगृहफलम् ॥
नीचे सूर्ये भवेत्कुष्ठी बांधवैर्वर्जितो नरः चंद्रे रोगी स्वल्पपुण्योऽपभोगोऽपि च जायते नीचे भौमे भवेन्नीचः
कुत्सितव्यसनान्नरः बुधे त्यक्तो बंधुवैरी गुरौ दीनो मलान्वितः शुक्रे नीचेन दाराः स्तनंधः शीलव
र्जितः शनौ काणो दरिद्रश्च गतागारो निराश्रितः ७९ । इति नीचगृहफलम् ॥ अथ रिपुगृह
फलम् ॥ सूर्ये रिपुगृहे निःस्वो विषयपीडितो नरः चंद्रे हृद्रोगी च भौमे तेजाजडो यनः ८० बुधे
रिपुगृहे मूर्खो वाग्धीनो दुःखपीडितः गुरौ च जायते लोको नामभ्रष्टो विभ्रमान्वितः शुक्रे शत्रुगृहे मूर्खः
कुबुद्धिः खिन्नो नरः शनौ व्याध्यशोकेन संतमो मलिनो भवेत् ८२ ॥ इति रिपुगृहफलम् ।
अथ नक्षत्रफलम् ॥ सुरूपः सुभगो दक्षः स्थूलकायो महाधनी अश्विनीसंभवो लोके जायते
जनवल्लभः अरोगी सत्यवादी च सुप्राणः सुदृढव्रतः भरण्यां जायते लोके सहायी मतिमानपि ८४

ल॰ चं॰ १५ 15

कृपणः पापकर्मा च तृषालुर्नित्यपीडितः अकर्मकृच्चनेनित्यं कृत्तिकासंभवो नरः ७९ धनी कृतज्ञो मे
धावी नृपमान्यः प्रियंवदः सत्यवादी स्वरूपश्च रोहिण्यां जायते नरः चपलश्चतुरो धीरः क्रूरकर्मा स्व
कर्मकृत् अहंकारी परद्वेषी मृगे भवति मानवः कृतघ्नो विगतो हीनो नरः पापरतः शठः आर्द्रानक्ष
त्रसंभूतो धनधान्यविवर्जितः ८० शान्तः सुखी च भोगी च सुभगो जनवल्लभः पुत्रमित्रादिभिर्युक्तो
जायते च पुनर्वसौ देवधर्मधनैर्युक्तो बुद्धियुक्तो विचक्षणः पुष्ये च जायते लोके शान्तात्मा सुभगः
सुधीः ८१ सर्वरत्नः कृतानां च कृतघ्नो वंचकः खलः अश्लेषायां नरो जातः कृतकर्मा च जायते सर्पा
याः प्रथमे भद्रं द्वितीये च धनक्षयं मातुः पीडा तृतीये च चतुर्थे चरणे पितुः ८२ बहुभृत्यधनी भोगी
पितृभक्तो महोद्यमी चमूनाथो राजसेवी मघायां जायते नरः ८३ विद्यागोधनसंयुक्तो गंभीरः
प्रमदाप्रियः सुखी पूर्वफाल्गुणीकाजातः सुशीलः पंडितसज्जितः दांतः शूरो मृदुर्वक्ता धनैर्वेदार्थपंडितः
उत्तराफाल्गुणीजातो महाराज्याजनप्रियः ८५ असत्यवचनेनिष्टः सुरापो बंधुवर्जितः हस्ते जातो
नरश्चौरो जायते परदारकः ८६ विदग्धो धार्मिकोऽल्पार्थः कृपणः प्रियवल्लभः सुशीलश्च देवभक्तश्च स्वा
तौ जातो भवेन्नरः पुत्रदारयुतस्तुष्टो धनधान्यसमन्वितः देवब्राह्मणभक्तश्च चित्रायां जायते नरः ८७ १५

अनिलजोतिमानी च निष्ठुरः कलहप्रियः विशाखायां नरो जातो वैश्यजनरतो भवेत् अनुराधायां प्रवासी च बं
धुकार्यी सदोद्यमी ज्येष्ठायां भवेल्लोकः सदाहृष्टश्च जायते ११ गजमास्त्रप्रधानश्च कविर्दानी विचक्षणः
जेष्ठांज्ञातो धर्मरतो जायते सुरसाजितः ४ ·· आदिपादे पितुः पीडा मूले मातुर्द्वितीयके तृतीये धन।
हानिश्च चतुर्थे शुभसंपदः १ हृष्टमाज्ञोपकारी च भाग्यवांश्च जनप्रियः पूर्वाषाढे नरो जातः सकलार्थ
विचक्षणः बहुमित्रो महाकायो धार्मिको विनयी बली उत्तराषाढसंभूतः शूरश्च विजयी रणे कृतज्ञः
सुभगो दानो सर्वदा रोगवर्जितः श्रीमानचलसंतानः श्रवणो जायते नरः ४ गीतप्रियो बंधुवर्गमोहस
रत्नैरलंकृतः जातो नरो धनिष्ठायामेकः शतपतिर्भवेत् कृपणो धनसंपूर्णश्च परदाररतः सदा जातः श
तभिषायां च विदेशगमनो भवेत् २ वक्ता सुखी प्रजायुक्तः क्रोधनो निशानिद्रकः पूर्वभाद्रपदायां च जातो
भवति मानवः चोरः समेतो धर्मज्ञः शत्रुहानी च मानवः उत्तराभाद्रपज्जातो नरः साहसिको भवेत् ८
संपूर्णांगः शुचिर्दक्षः साधुः शूरो विचक्षणः रेवतीसंभवो लोके धनधान्यैरलंकृतः ५ ॥ इति नक्षत्र
फलम् ॥ अथ नंदातिथिफलम् ॥ दयाकुलश्च धीरश्च सत्यवादी जितेन्द्रियः नंदातिथौ नरो जातो
महामानी च कोविदः १ भद्रातिथौ बंधुमान्यो जनसेवी धनान्वितः संसारभवभीतश्च परमार्थमतिर्नरः

ल॰ चं॰ १६

16

नवम्यां तिथौ राजपूज्यः पुत्रपौत्रादिसंयुतः शूरः शान्तश्च दीर्घो कर्मज्ञाभिज्ञश्च जायते १४ रिक्तातिथौ विवि

हीनः प्रमादी गुरुनिन्दकः शास्त्रज्ञश्च सदा हृष्टो न मार्गस्थश्च नरो भवेत् पूर्णिमातिथौ धनैः पूर्णो वेदशास्त्रार्थ

तत्ववित् सत्यवादी शुद्धदेहो नायकश्च भवति मानवः १५ ॥ इति नन्दादितिथिफलम् ॥ इति श्री सर्वशा

स्त्रविशारद श्रीकाशीनाथकृतौ लग्नचन्द्रिकायां प्रथमः परिच्छेदः ॥ १ ॥ अथ भावफलावफ

लानि ॥ तत्रादौ रवेः लग्नस्थे सूर्ये नितान्तश्च चंचलात्मा स्मरातुरः नेत्ररोगी पीडितो रोगी जायते दारुणा

कृतिः सूर्ये धने विवादी च बहुधा स्वश्च निर्धनः परापवादी सेर्ष्यश्च कृतघ्नश्च भवेन्नरः तृतीयस्थे दिवाना

थे प्रसिद्धो रोगवर्जितः भूपतिश्च सुशीलश्च दयालुश्च भवेन्नरः ४ सूर्ये चतुर्थे बुद्धिः कृशाङ्गः सुख

वर्जितः प्रभावो निष्ठुरश्च दुष्टसंगी भवेन्नरः पंचमेऽर्के कोपयुक्तः कृशः स्थूलवर्जितः कुसंगलब्ध

विश्वगतमानश्च जायते ६ षष्ठे सूर्ये गतारिश्च ख्यातमानः सुधीः सखी मूलाद्यरागी भूपालः संमतश्च भवे

न्नरः सप्तमेऽर्के उदारश्च दुःशीलो लम्पटः कः गुह्यरोगी सपापश्च ज्ञानकोहि प्रजायते अष्टमस्थे दिवानाथे

कृतघ्नो हीनमानस्तः पापबुद्धिः परबुध्यागामी बंधुहीनश्च जायते नवमस्थे रवौ जातः अधर्मी भाग्यवर्जितः १६

विद्याविवेकहीनश्च अशीलश्च प्रजायते १४ दशमेऽर्के बंधुहीनः अकर्मा शीलवर्जितः स्त्रीचंचलो हीन

नेत्राहीनकेषाञ्चजायते २४ लाभस्थेसूर्येसञ्जातस्त्वनेनानालाभसमन्वितः सात्विकोधार्मिकोज्ञानीह्यप
वानपिजायते व्ययेसूर्येनरोरोगीसत्वहीनोव्ययात्मनी प्रसद्व्ययीपुत्रदारभक्तिहीनश्चजायते २७
ग्रहफलं ॥ लग्नेचंद्रेनरःकुद्रूः प्रमत्तोधनपूरितः ह्रीवल्लभोधार्मिकश्चकृतज्ञश्चनरोभवेत्
चंद्रेधनेधनैःपूर्णोन्नप्रमान्योगुणान्वितः शास्त्रज्ञरागीसौभागीजनप्रीतिश्चजायते तृतीयेचनि
शानाथेधनविद्यादिभिर्युतः कफात्मकः कामुकश्चचंद्रमाश्चलोभश्चजायते ३· चतुर्थेचनिशानाथे
पुत्रदारसमन्वितः धनीसत्वगुणीयशस्वीचविद्यावानपिजायते पञ्चमेचंद्रस्तनाहृत्ररोगीकामीसदाभवेत्
कुत्रिमः प्रलम्बकेशोविनयीचभवेन्नरः २२ षष्ठेचंद्रेवित्तहीनोम्हृत्कार्येनिलालसः मंदाग्निस्त्रीलोला
ह्विष्टश्चस्वरोपिमत्तजोभवेत् चंद्रेचसप्तमेजातोनरःस्त्रीजषीचचंद्रमाकः कृपणोबहुवैरीचजायतेप
रदारिकः अष्टमेनारकानाथेदीनोल्पायुःसकष्टकः मगल्भश्चकृशांगश्चपापबुद्धिर्भवेन्नरः २५
धर्मेचंद्रेचारुकान्तिःस्वधर्मनिरतःसदा वीतरोगःसन्तोषाढ्यःपापहीनश्चजायते कर्मस्थानेतथार
पमौबहुभाग्योमहाधनी मनस्वीचमनोज्ञश्चराजमान्यश्चजायते लाभचन्द्रेलाभयुक्तःप्रगल्भोऽ
विगतोद्यमः स्वमार्गगामीलज्जालुःमनस्वीभाग्यवान्भवेत् व्ययेचंद्रेपापबुद्धिर्बहुभक्षोपराजितः

ल॰ चं॰ १७ 17 कलाधमोमस्त्रयीवविकारीजायतेभवेत् ॥१२॥ । अथभौमस्य । भौमेलग्नेकृशतनुश्चरोगीबंधुवि॰
वर्जितः असत्यवादीनिर्दयोजायतेपरदारिकः ॥१॥ धनेकुजेधनैर्हीनःक्रियाहीनश्चजल्पकः दीर्घ
सूत्रोसत्यवादीपुत्रवानपिजायते तृतीयस्थेकुजेजातःप्रतापीसूलसंयुतः रणेसूरोराजमान्योप
विद्यानश्चजायते चतुर्थेचधरापुत्रेमातृवर्गस्यनाशकः विहलःपीडितश्चैवबंधुहीनश्चजायते
पंचमेवधरापुत्रेकुसंतानःसदारुजः वंधुवर्गविरक्तश्चनरोदीनोपिजायते ॥४॥ षष्ठेभौमेशत्रुही
नोनानार्थैःपरिपूरितः सीलालसःपुष्टदेहःशुभवित्तश्चजायते सप्तमेभूमिपुत्रेचस्तीधरानोस्ति
कोपवान् नेचसेवीवंचकश्चनिष्ठुरोपिभवेन्नरः अष्टमेमंगलेकुष्ठीस्वल्पायुःपापपीडितः अल्पट
ष्टःसरोगश्चनिर्गुणोपिभवेन्नरः धर्मस्थेधरणीपुत्रेकुधर्मीगतपौरुषः नीचानुरागीहृत्तश्चसकष्टश्च
प्रजायते कर्मस्थानेमहीपुत्रेशुभकर्मशुभान्वितः सपुत्रोवसुसीसुतोगविष्टश्चभवेन्नरः लाभभौमे
भूरिलाभोनानापानान्नभक्षकः नीरोगीनृपमान्यश्चदेवद्विजरतोभवेत् अस्तव्ययेअथभौमेनास्ति
कोनिष्ठुरःशठः बहुवैरीविहीनोवसदागम्यनिमानवः ॥५॥ अथबुधस्य । लग्नेबुधेचगीतज्ञो
निद्यायोभूमिपूजितः सुपत्नानयशोयुक्तःसदाल्पभोमानवोभवेत् ॥१२॥ चंद्रपुत्रेधनस्थानेधनधान्य १७

द्विसौरिनः शुभकर्मा सुखी नित्यं राजसन्मान्यश्च जायते स्त्रीसेवश्च तृतीये जातः मत्स्यलो बंधुमानितः धर्मध
र्मी यशस्वी च गुरुदेवार्चको भवेत् चतुर्थे बंधुश्चैव बहुभृत्ययशोन्वितः पटुवाक्यो भाग्ययुक्तः
सत्यवादी च जायते पंचमे रोहिणीपुत्रे पुत्रपौत्रसमन्वितः सद्बुद्धिः शीघ्रमेधावी सुखी भवति मान
वः षष्ठे तु चन्द्रपुत्रे च विरोधी सर्वबंधुषु ईर्ष्याधिकः कामपरो विद्वानपि भवेन्नरः सप्तमे सोमपु
त्रे च रूपविद्याधिको नरः सुशीलः कामशास्त्रज्ञो नारीमान्यश्च जायते अष्ट बुधे स्वेकुलश्रेष्ठश्च जाउ
द्धिः पारदारिकः कामातुरः सत्यवादी जायते पितृवत्सलः धर्मे बुधे धार्मिकश्च तथारामादिकारकः
सत्यवादी वदान्यश्च जायते पितृवत्सलः दशमे च बुधे जातो धनधान्ययशोन्वितः बहुभाग्यश्च वि
नयी कीर्तिकांक्षिश्च मानवः लाभे सौम्ये नित्यलाभी नीरोगश्च सदा सुखी जनानुरागवांश्च कीर्ति
मानपि जायते व्यये त्वव्ययी लोके रोगी बंधसमन्वितः पापरतः पराधीनः पापपक्षे च जायते १३
अथ जीवस्य । लग्ने गुरौ सुशीलश्च सलभोद्रूपवानपि त्यागी भीरुश्च नीरोगी ज्ञानी सौम्यश्च जाय
ते धने जीवे धनी लोके कृतज्ञो बंधुसेवकः गवाश्वमहिषीयुक्तः कीर्तिमानपि जायते जीवे तृतीये
तेजस्वी कर्मदक्षो जितेन्द्रियः मित्रार्थसुखसंपन्नस्तीर्थवार्ताप्रियो भवेत् सुखे जीवे सुखी लोकः सु

ल॰ वै॰ १८
18

भगो राजसन्मानितः विजितारिः कुलाध्यक्षो गुरुभक्तश्च जायते ॥ स्थाने जीवे स्थानेर्थयुक्तो धार्मिकः पंडितः सु
खी शुद्धवेत्ता दयायुक्तो विनयी च भवेन्नरः ॥ षष्ठे गुरौ विघ्नयुक्तो वक्रशत्रुश्च निष्ठुरः उद्वेगी मतिहीन
श्च कामुको जायते नरः ॥ सप्तमे च सदाचार्यः कामी विप्रो महाबलः धनी धान्यप्रगल्भश्च चित्रकर्मी च
जायते ॥ जीवेष्टमे सदा रोगी कृपणः शोकसंयुतः बहुवैरी जडकर्मी बहुरूपश्च भवेन्नरः ७१ धर्मे जी
वे धर्मकर्ता साधुसंगी च धनवान् निरीहस्तीर्थसेवी च ब्रह्मस्नातश्च जायते ॥ कर्मस्थे च सदाचारी
गुणकीर्तिः सुखान्वितः राजतुल्यः स्वरूपश्च दयालुर्जायते नरः ॥ लाभे गुरौ विवेकी च हस्त्यश्वा
दिधनैर्युतः प्रलोलुपः स्वरूपश्च गुणवानपि जायते ॥ व्यये बृहस्पतौ रोगी व्यसनी पापकर्मकृत् बंधु
वैरी नीचसेवी गुरुद्वेषी च जायते ७५ ॥ अथ शुक्रस्य ॥ लग्ने शुक्रे सुशीलश्च विद्वानपि सुंद
रः शुचिर्दक्षो मनोज्ञश्च धार्मिकश्च भवेन्नरः ॥ धने शुक्रो धनी विद्वान्नृपमान्यो रूपान्वितः यशस्वी
गुरुभक्तश्च कामान्तश्च भवेन्नरः ॥ तृतीयभार्गवे जातो धनी दाता सुतनाधिकः नीरोगो राजमान्यश्च पुत्रपौ
त्रादिसंयुतः ॥ सुखे शुक्रे सुखाभितो बहुभार्यो धनाधिकः ग्रामाधिपो यशस्वी च विवेकी च भवेन्नरः
शुक्रे सुते तु नरश्च स्वरूपश्च सदोन्नतः पुत्रीपुत्रधनैर्युक्तः सुभगोपि भवेन्नरः ८ षष्ठे शुक्रे भ १८

वेहंभीजानिहानिभयान्वितः ३ः संगीकलहीपारे विदेशीचसदानरः समभेभृगुपुत्रेचधनीदिव्यांग
नायकः नीरोगः सत्वसंपन्नोबहुभाग्यः प्रजायते गृहमस्थेदैत्यपूज्येसरोगः कलहप्रियः हृया
गामीकार्यहीनोजनानांचप्रियोवदेत् धर्मस्थेकाव्येधर्मप्रज्ञोज्ञानवृद्धिः सखीजनः नरैर्मान्योवित्त
यीनराणांसज्जनोभवेत् कर्मस्थितेभृगोः पुत्रेसत्कर्मनिधिरर्थवान् राजसेवीधार्मिकश्चजायतेद
यितापियः लाभस्थेकेसदालाभोयशस्वीचगुणान्वितः धनीभोगीक्रियासक्तोजायतेमानवोत्त
मः व्ययेशुक्रेव्ययाधिक्यगुरुमित्रविरोधवान् मिथ्यावादीबंधुवैरीगुणहीनोपिजायते ८८ ॥
गृहस्थाने ॥ लग्नस्थानेसदारोगीकुरूपः कृपणोनरः कुशीलः पापबुद्धिश्चशठश्चभवतिध्रुवं
धनेमंदेधनैर्हीनोवानापित्तकफार्दितः नीचकर्मकरोद्वेषीगुणैःस्वल्पोपिजायते ९० भ्रायात्मजेन्दनी
यस्येमसञोगुणवत्सलः शत्रुमर्दीनरैर्मान्योधनीसूरश्चजायते सुखेमंदेसुखैर्हीनोहृतार्थोबांध
वैनरः गुणस्वभावोऽजः संगीकुजनेश्वाश्रुतः शठः पुत्रेमंदेपुत्रहीनः कृपणःकीर्तिविवर्जितः हीनशोके
विरूपश्चमानवोभवतिध्रुवं शत्रुस्थानेस्थितेमंदेशत्रुहीनोमहाधनी पशुवर्चयशोयुक्तोनीरोगो
जायतेनरः कलत्रस्थेमित्रपुत्रेजकलत्रोकजान्वितः बहुशत्रुर्विवर्णश्चकृशश्चमलिनोभवेत् ९१

लं॰ वं॰ १९

19

स्वधान्तरोष्टमे मंदे दरिद्रो व्रणरोगवान् मिथ्याविवादकर्त्ता च पुष्टोपि भवेन्नरः ९७ धर्मे मंदे धर्महीनो
निर्विवेकी रिपोर्वशः नवमांसो जायते लोके परदाररतः सदा कर्मस्थाने सूर्यपुत्रे ज्ञकर्मा धनवर्जितः
दयासत्यगुणैर्हीनः चंचलोपि भवेन्नरः आयात्मजे च लाभस्थे सर्वविद्याविशारदः एरोहमाहिष्यः
पूर्णो राजमान्यः शूरो भवेत् अस्तस्थ्ये व्यये मंदे कृतघ्नो वित्तवर्जितः बंधुवैरः ज्ञदेशाश्च चंचलोपि नरः स
दा ५०॥ इति सौरस्य ॥ अथ राहुकेत्वोः ॥ तुः स्त्रीक्रोधानलाक्रांतो रोगदारिद्र्यपीडितः
स्वल्पायुर्जायते मूर्खो लग्नस्थः सिंहिकासुतः तुः एवात्मा निर्धनो दीनो बंधुहीनो निराश्रयः धनस्था
नगते राहौ रोगी स जायते नरः निर्दयो मतिमान् राजा शूरो धैर्यी मनाप्रवान् विख्यातो जायते ज्ञानस्तृती
ये सिंहिकासुते सुखबंधुसुहृद्धीनो निर्धनः क्लेशभाजनः स्वभीतो जायते जंतुः सुतस्थे विगतस्पृ
हः सुतसौभाग्यसंतानबुद्धिकीर्तिविवर्जितः बुद्धिस्थानगते राहौ विख्यातो जायते धीमान् विक्रांतो
धनवान् शूरः सौभाग्यविजयः सुखी सिंहिकातनये षष्ठे जायते रिपुकेसरी उदारः कांतिसन्नो रोगी निर्ध
नो व्यसनान्वितः सप्तमे जायते राहौ कद्रूपः कुलकान्वितः अष्टमे जायते राहौ पापात्मा क्लेशभाजनः
स्वल्पायुः स्वल्पसंतानो निर्धनो विजितेंद्रियः सुखसौभाग्यसंतोषधर्मार्थगुणवर्जितः नवमे जायते ९

राहौपतितः साधुनिंदकः । शूरः श्रीमांश्च भाचारः सुगीतः सुगतः सुधीः । सुखेवाज्जायते जंतु दशमे ।
सिंहिकासुते । सुभृत्यः सुभगः कांतो धनवान्कुलनंदनः । आयस्थानगते राहौ विख्यातो जायते भ्रमा
न् । कुलाधमश्च लोके स्यात्क्रूरो दारिद्र्यपीडितः । द्वादशे सिंहिकासूनौ निपुत्रो जायते भ्रमान् ॥ इति भा
वफलम् ॥ अथ स्त्रीजन्मलग्नविचारः ॥ लग्ने च सप्तमे पापौ सप्तमे वत्सरे मृतिः । म्रियते चाष्टमे व
र्षे वः षष्ठाष्टमे यदि । शुक्रे गुरौ स्वलापत्या मृतगर्भश्च मंगले । अष्टमस्थो ग्रहो नस्तं तेन स्त्रियः शोभनो
मतः । एकोनाथो भवेत्तत्र पंचमस्थो यदा रविः । मंगले च त्रयः पुत्राः पुत्राः पंचम कीर्तिताः । पंचमस्थे
निशानाथे स्त्रियः कन्याद्वयं भवेत् । बुधे कन्या च तत्र शुक्रे च सप्त कन्यकाः । षट् च कन्यास्तु जायते ।
धर्मस्थाने यदा स्थिताः । सप्तमे च यदा राहुः स्त्रियः पुत्रो विनश्यति । सुरूपा भार्गवे लग्ने साहंकारा धरा
सुते । बुधे चक्रा गुरौ भद्रा शनौ दारिद्र्य भगा । पापयोरंतरे लग्ने चंद्रे वा यदि कन्यका । जायते च तदा हंति
पितृश्वशुरयोः कुलं । द्वादशे वाष्टमे भौमे क्रूरेन त्रवसांस्थिते । लग्ने च सिंहिकापुत्रो रंडा भवति कन्यका ।
सप्तमे भार्गवे जाता कुलदोषकरी भवेत् । कर्कराशिस्थिते भौमे स्वैरं भ्रमति वेश्मसु ॥ लग्नात्सप्त
मगाः पापाश्चन्द्रात्सप्तमगो पिवा सद्यो निहंति दंपत्यौ रेकेनास्त्य त्र संशयः । लग्ने मध्ये च तत्र चं

ल० चं० १० २०

चमेसममेग्रहाः पतिर्वंध्याभवेन्नारीनारीवंध्योभवेत्पतिः ॥ इतिस्त्रीजन्मफलं ॥ इतिश्री
काशिनाथकृतौलग्नोदयेएकग्रहयोगाध्यायः ॥ २ ॥ अथचक्राध्यायः ॥ लिखि
त्वानरचक्रंचयंत्रसूर्योस्थवारियतः नक्षत्रादिकंकृत्वात्रयंदद्यात्तुमस्तके वदनेचत्रयंदद्यादेकै
कंस्कंदयोर्द्वयोः बाहुद्वयेनयेकंकं पाण्योरेकैकमेवच ५५ अत्वागिहृदयेपंचनाभौस्यादेकमेवच
अत्वेगुह्येभवेदेकमेकैकंजान्वयोर्द्वयोः नक्षत्राण्यष्टगणाकोदद्यात्पादद्वयेबुधः । अथफलं ।
पादास्थितेचनक्षत्रेनिर्धनोल्पायुरेवच विदेशागमनंजान्वोर्गुह्येस्यात्पारदारिकः अल्पायुर्नोषीभवे
न्नाभौहृदयेचेश्वरस्तथा तस्करःपाणियुग्मेचबाह्वोःस्थानच्युतोभवेत् स्कंदेगजस्कंदगामी [illegible]
मिष्टान्नभोजनः मस्तकस्थेचनक्षत्रेपट्टबंधीभवेन्नरः सूर्यनक्षत्रतोजन्मनक्षत्रावधिगण्यते इ
इतिसूर्यस्यचक्रम् ॥ अथान्यग्रंथांतरे । सूर्यभात्त्रीणिगलेत्रयंवक्त्रदन्तस्कंदद्वयेभद्वयमेकैकं
भुजयोर्द्वयेकरयुग्मेवक्षःस्थलेपंचकं नाभ्यामेकमथैकमेवहृदयेगुह्येद्वयंजानुगे सूर्योत्तिष्ठति
भाद्वयेचरणयोर्नक्षत्रषट्कंततः । अथफलं । चरणस्थेदरिद्रःस्यात्स्वल्पायुर्जानुनिःस्थितः जातो १०
विदेशागमनेपरदाररतःगुह्यके नाभौचतुःस्थितोजातोदेहपीडाज्वरेभवेत् हृदयेश्वरः [illegible]

भंगं नरकः स्मृतः वाह्वोर्वाहुबली प्राणी स्कंदे स्कंदपराभवः शिरसि मिष्टान्नभोगी च पट्टबंधः शिरस्थ
ग्रहाणामधिपः सूर्यः सर्वकामफलप्रदः वागीशो जीवलाभो लाभदः सर्वजन्मिनाम् ३५ ॥
इति सूर्यस्य चक्रं । अथ चंद्रस्य । जन्मराशेः स्थितं लग्नाद्वलवद्वर्तमानकं गणयेद्गणकः मातलः
चंद्रस्यैव शुभाशुभं षट्सप्ते द्वे द्वे के षड्भ षड्कुरे च त्रयं गुह्ये त्रयं पादे त्रयं कंठे दानष्यं गणकोत्तमैः अ
अथ फलं । शिरे हानिस्तु वित्तेयाधनलाभो हि द्वे द्वे के हृत्से राज्यभयं ज्ञेयं राजमान्यं च गुह्यके स्था
नभ्रष्टो भवेत्पादे कंठे सर्वसुखं भवेत् । इति चंद्रस्य ॥ अथ भौमचक्रम् । यस्मिन् लग्ने भवेद्भौमः
त्रयं न स्थाप्यते न्यसेत् नेत्रे त्रयं त्रयं मौलौ चत्वारि बाहुयुग्मके कंठे द्वे हृदये पंच त्रयं गुह्ये स्थितिः पंच
फलं शिरे रोगो धनं नेत्रे यशो स्मृतं भिथनं हृदि कंठे हिंक्कारश्च निगुह्ये पादे देशान्तरगमः वामपादे भवे
द्रोगो दक्षिणे गणको भवेत् इति भौमचक्रं । अथ बुधस्य । बुधो यत्र भवेद्दृष्टे तेन त्रयो दौ विलग्नके मा
न् शिरे ज्ञानाय पंच स्मृतौ नेत्रे राज्याय पंच च पंच कंठे सुखाय हृदि ज्ञानाय पंच च जयाय पादयोः पं
च करयोर्दीनं दद्युर्ये एकं गुह्ये धनलाभं लयदं परिकीर्तितं जन्मनक्षत्रपर्यंतं बुधचक्रं विचारयेत्
इति बुधस्य । अथ जीवचक्रम् । मौलौ चत्वारि राज्यं फलं गात्रे गाणितं स्कंदे फलं गमे चलं लक्ष्मी रेकं ।

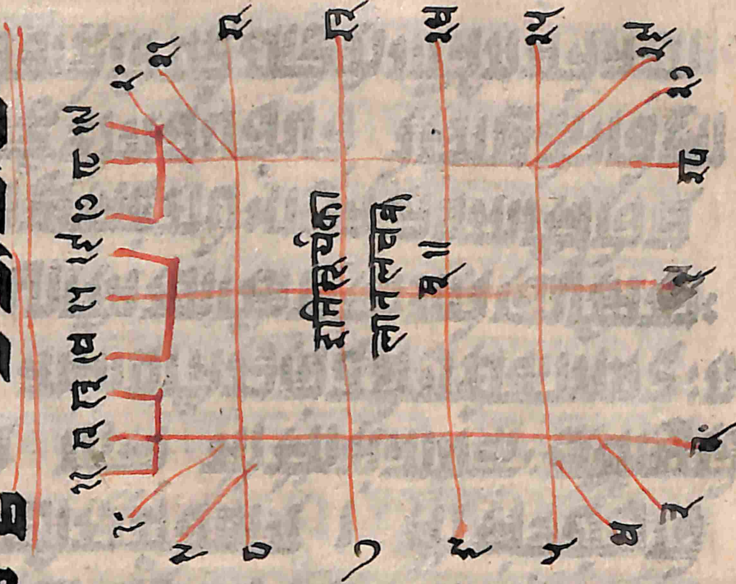
ल॰
च॰
४१
२१

कंठे विभूतिर्मदनपीडा शिरसि नैव ल्लासि मीति लाभः षड्भिः पीडां त्रिकरमे जलधिपरिमिते वामहस्ते च रुक्रः
दृग्युग्मे त्रीणि दद्यान्नृपतिसमस्तं वाकाते शुक्रमेतत् ५५ अथ भ्रकस्य । मौलौ पंच द्वयं वक्त्रे
चत्वार्येकं हृदये स्वभात् समबाह्वोर्द्वयं गुह्ये द्वौ जानौ जलधिः पदे अथ फलं । मृत्युर्हृद्दिनयामो मौलौ
गुह्ये च मरणं ध्रुवं शुभे स्वभोजनं बाह्वोर्मृत्युर्जान्वोः पदे व्यथा । अथ स्थानेः यस्मिन्स्थाने स्थितो वक्रगा ते
च मेट स्तं चत्वारि दक्षिणकरे त्रियगे च षट् चत्वारि वामकरे गालेश्च देवे पंच मूर्ध्नि त्रयं नयनयोर्द्वि
नये च गुह्ये । अथ फलं । मस्तकस्थिते भानुस्थ नेव पीडा लक्ष्मीवर्णोद दक्षिणहस्तगे च पादद्वयेन
षट्कलना च वामे करे च कण्ठे नृसेनावसु हृदयोर्मस्तके राज्यं नेत्रयोः परमे स्थले हानिरास्ये शुभं द
देशभंगो द्वौ वामदक्षिणे गुह्ये च मरणं संदेहः शनिचक्रं विनिर्दिशेत् शनेरुल्लिखेत् गुह्ये च गुह्याद्दाया
ति मस्तके मस्तकाल्लोचने याति लोचनाद्धृदयं व्रजेत् हृदयाद्वामहस्ते च वामहस्तात्पदद्वये पदा
च्च दक्षिणे हस्ते तस्मात्कंठे शनिश्चरेत् । इति शनिचक्रम् । अथ राजचक्रं । यस्मिन्दिने भवेद्राज
लभादौ समभावयोः दक्षिणे च भुजे पंच शिरसि त्रीणि दापयेत् नव चक्रे हृदि न्यस्य गुह्ये चैकं नियोज
येत् पंच वामकरे दद्यात् भावेकं नियोजयेत् गुह्यस्थाने त्रयं दद्याद्राजचक्रमिदं स्मृतं फलं पादयोः ४१

धनहानिः स्यात्स्कंधे नाशो दक्षिणे करे मस्तके च भयं पादौ हृदये द्वे नाभियः शुभेदे जनसंहारो गुह्ये त्रय वाम
करे भवेत् नाभिस्थं सर्वनाशाय गुह्ये प्राणविनाशनं । इति राहुचक्रं । अथ केतुचक्रम् ॥
यस्मिन्दिने भवेत्केतुस्तमादौ तत्फलं भवेत् नेत्रे हि रोगशोकाय शुभे लाभाय पंच च राज्यप्रदं नेत्र
मौलौ नक्षत्रं पारिकीर्तितं चतुष्कं दक्षिणे हस्ते नक्षत्रं च यशःप्रदं वामहस्ते चतुष्कं च भयरोगक
रं सदा पंचकं नाभौ च नाशाय गुह्ये द्वे मृत्युकारके शस्ताणि पादयोः षट्च धननाशकराणि च केतु
चक्रस्य माहात्म्यं देहस्थं ज्ञायते बुधैः । इति केतुचक्रं । अथ स्त्रीसूर्यचक्रम् । मौलौ त्रयं शुभे
समस्तनयोरष्टमानि च हृदि त्रयं त्रयं नाभौ त्रयं गुह्ये च विन्यसेत् फलं मौलौ संतापकः स्तनयोः शुभे
मिष्टान्नदो भवेत् स्तनयोः कामदः सौख्यो हृदये सुखदः स्त्रियः नाभौ पतिसुखदं गुह्ये कामप्रदः स
दा । इति स्त्रीसूर्यचक्रं । अथ सूर्यकालानलचक्रम् ॥ ऊर्ध्वास्तिस्रस्तिस्रस्त्रिशूलाग्रारेखाः पूर्वस्तिस्रः
तिर्यक्स्थिताः द्वे द्वे रेखे कोणयोर्द्वयं शृंगकस्योपतिष्ठकया मध्ये त्रिशूलं दद्यात् भानुनक्षत्रमालिखेत्
अन्यान्यभिजिता सार्धं लिखेत्कमलके अधःस्थितैस्त्रिभिर्नक्षत्रैर्मृत्युरोगवधबंधनं रेखाष्टके भवेल्ला
भः षट्के चातिरोगता शृंगद्वये रोगभंगो मृत्युः शूलत्रये स्फुटं विवाहे विग्रहे यात्रे रोगार्त्तिगमने तथा

लं॰
वं॰
११

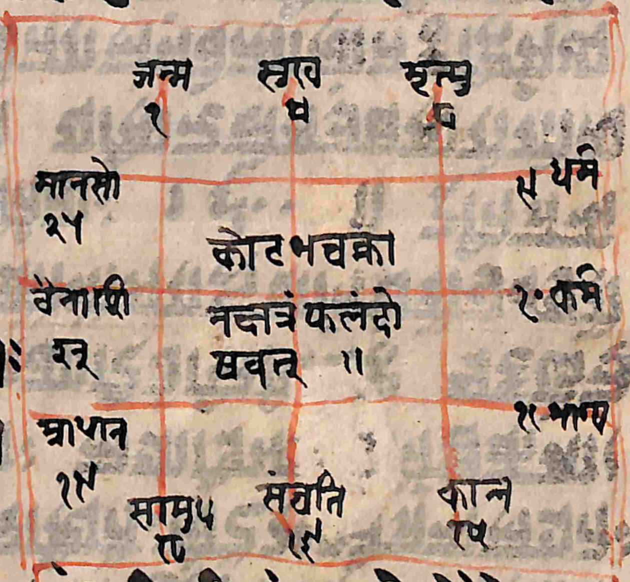
सूर्यकालानलं चक्रं कथितं गणकोत्तमैः ॥ अथ न्यासः । ॥
रवेर्वेधे मनस्तापो द्रविणहानिर्धरासुते रोगपीडाकरो मंदो राहुकेतू
च मृत्युदः ॥ गुरुवेधे भवेल्लाभो राज्ञिलाभश्च भार्गवे स्त्रीलाभश्च
इन्दुवेधे च सुखं च बुधवेधतः जन्मराशौ च वेधेन फलमेतत्प्रकीर्ति
तम् ॥ इति सूर्यकालानलचक्रम् ॥ अथ चंद्रकाला
नलचक्रम् ॥ चंद्रकालानलं चक्रं कुंडलाकारकं लिखेत्
त्रित्रिशूलं चतुष्कोणं फणिकार्यं प्रयत्नतः ७ ऊर्ध्वत्रिशूलमध्य
स्थे चंद्रो लिख्येत्क्रमात् साभिजिन्ति ऋक्षाणि मध्यानि च न्य
सेत्फलम् । फलं जन्मर्क्षं वेत्त्रिशूलस्थे नवा मृत्युकरं भवेत्
कोणस्थे च बहिःस्थे च नलत्वं शुभदं स्मृतं संग्रामादिषु मोक्षे वै सर्वः
मत्प्रत्ययकारकं । इति चंद्रकालानलचक्रम् ॥ अथ दुर्गाच
क्रम् । दुर्गाकारं लिखेच्चक्रं कोष्ठत्रयसमन्वितं ईशानेग्राम

२२

नक्षत्रं दत्त्वा चाभिजिनामत्र ह चतुष्कं च चतुष्कं च कोणेषु सकलेषु च मध्ये मुख्ये त्रयं ह चंद्रस्थानाद्धितास्त्रयं
त्रयम् ॥ ५० ॥ दुर्गमध्यस्थिते सूर्ये जलशोकः प्रजायते चंद्रे भंगः कुजे दाहो बुधे बंध्या भवेन्नृपः गुरुस्थ
नौ दुर्गमध्ये स्याभिन्नं मन्त्रं भवेत् चलचित्तो नरः शुक्रे भेदभंगः प्रजाय
ते सूर्ये च सूर्ये च प्रवस्तु राहुकेतुस्तु मंगलः एते चेद्दुर्गमध्ये स्युर्दुर्गभं
गो भिजायते गुरुः शुक्रो बुधश्चंद्रो दुर्गमध्ये यदा स्थितः तदा दुर्गो न भ
ज्येत महेंद्रेणापि तादृशः ॥ ५५ ॥ इति दुर्गचक्रम् ॥ मासे शुक्र
बुधादित्या पादं चंद्रो दिनद्वयं भौमस्त्रिपक्षं जीवोब्दं सार्धवर्षद्वयं शनिः
राहुः केतुः सदा भुंक्ते सार्धमेकं च वत्सरं इति ग्रहस्थितिज्ञानम् ॥
नवपञ्चान्तरि विलिख्य लग्नस्वामी नवपञ्चपाति नवपञ्च यदा चंद्रः सोन्य
ज्ञानस्तदोच्यते ॥ ५६ ॥ स्वनवान्तरस्वगतो वा पापयुक्तः पापमध्यगो वा सततं निर्गोधं ज्ञातके पापा
न्वितश्चंद्रे उदयास्तगतानां च ग्रहाणां सामर्थ्यं न संख्यया सूर्याद्वीक्ष्य भवेद्दोनेन लग्नस्य निर्णयम्
ग्राह्यादिरो लग्नलात्सर्वंत्येयं बलाधिकान् चंद्रलग्नान्तरगतैर्ग्रहैः स्वरूपस्थानिका ज्ञागसिद्ध

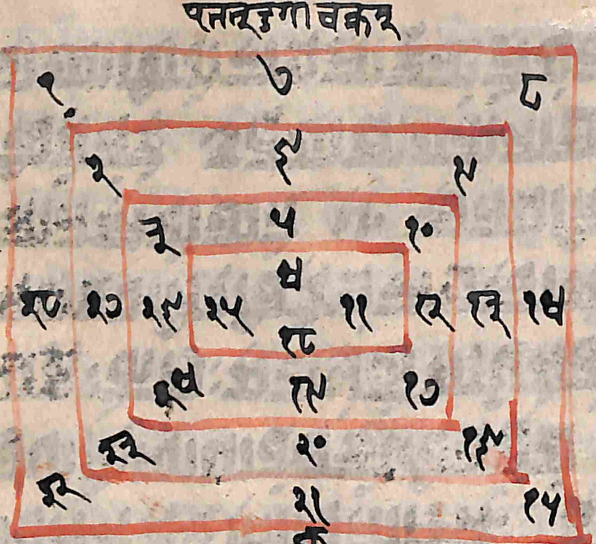
लं

चं

रु

23

एतत्सुर्गीचक्र

रोगचक्रमे १५ नक्ष ॥

सूर्येलग्नेजातेनेनालवेष्टितः वामभागेचनारीणांपुरुषाणांचदक्षिणे
लग्नेनहीशशाशैवायावेनलस्त्रखेटाधिपः धनगामयगासैवनावेल्पाःसू
तिकाःस्मृताः यथाराजसत्याशाख्यामंगलछत्रभंगदः रविस्थाने
भवेद्दीपः शनौलोहंनिगद्यते शुक्रकेन्द्रस्थितेः खेटेरभावेजन्मलग्नतः
केन्द्रस्थानेधनेकेषुबलाधिकाद्वदेद्बुधः लग्नात्रिभागेदीतिस्वक्रमा(
हीनायस्थिराराशौ चराद्यकेभवेद्दीपोरथ्यादिर्वलिभिर्ग्रहैः ग्रहैन्द्र
नेनेदृग्गंचित्रंबहुक्रमंजगत् सूर्येशुक्रोभौमराहुशनिचंद्रसौम्यधरगुरो
पूर्वादीनांक्रमादेते दिशांनाथाःप्रकीर्तिताः ॥ १६०० ॥ इतिजन्म
लग्नज्ञानम् ॥ अथरोगचक्रं । यस्मिन्दिनेमनुष्यस्यरोगोत्प
न्नः नक्षत्रचक्रपरिलिखेत् फलं ग्रन्तरालेभवेत्सौख्यंनक्षत्रमध्य
मेफलं नक्षत्रैर्भवेन्मृत्युःसंदेहश्चतत्रय कृत्तिकादिगणेनो
यम् ॥ इतिरोगज्ञानं । अथाष्टोत्तरीदशा । चत्वारिभानिवि रु

मेषस्वभेषु शीर्षाणि योजयेत् रौद्रादित्रिमृगाद्यंतं लिखेदभिजिनामकं षडादित्येचवर्षाणि चंद्रे पंचद
शैव च मंगले चाष्टवर्षाणि बुधे सप्तदशैव च शनौ च दशवर्षाणि जीवे चैकोनविंशतिः राहौ
द्वादशवर्षाणि भार्गवे चैकविंशतिः परमायुः प्रमाणेन गुणयेद्भुक्तनाडिकाः नक्षत्रस्य हरे
द्भागं नवत्यामेविशोधयेत् आर्द्राचतुष्कमादित्ये चंद्रे तेयमघात्रयं भौमे हस्तचतुष्कं स्यादनूरा
धात्रिकं बुधे पूर्वाचतुष्कं मंदे च धनिष्ठात्रयं गुरौ राहौ वोन्नरचत्वारि कृत्तिकात्रितयं भृगो
दशादशाहता कार्या भागो नैव विधीयते अंतर्दशो च नस्यैव प्रथमं जायते ततः । उदाहरणं
सूर्यस्यदशासूर्येदशायागणपते रविभिभागे लब्धमासचतुष्टयं सूर्यस्यफलं । उद्विग्न
चित्तः परिवृत्तचित्तः शरीररोगी स्वजनैर्वियोगी निष्पीडितोराजजनैः प्रवासी नरोवद्यातीचरवे
र्दशायां सूर्यदशामध्ये सूर्येस्यांतर्दशामासचतुष्टयं सूर्यस्यांतर्गतः सूर्यो लाभो राजज्ञ
नाद्भवेत् चित्रपीडामथयोर्यानो विमयोगस्तु बंधुभिः रविमध्ये चंद्रांतर्दशा मा १० फलं शत्रु
नाशोऽर्थलाभश्च चिंतानाशः स्त्र्यागमः सूर्यस्यांतर्गते चंद्रे आधिनाशश्च जायते शा॰ भो म
णि ३ का को चंद्रचजयोवृद्धेः स्त्र्यवेनया प्रामोति भ्रमते मीने सूर्यस्यांतर्गतः कुजः शा३ पः

ल॰ विलासङ्गः स्वदारादिं जायते रोगसंभवः प्रमादि चर्चिकादिषु सूर्यस्यान्तर्गते बुधे श्रा॰ राजभी
च॰ तिः शत्रुभीतिः कलहो रुः स्वमेवच जायते धनहानिश्च सूर्यस्यान्तर्गते शनौ श्रा॰ नि च्छापोध्य
२५ सनेहीनो नीरोगो धनवानपि प्राप्नोति पदवीं गुर्वीं सूर्यस्यान्तर्गते गुरौ श्रा॰ व्यसनी विघ्ननाशश्च
25 संकटश्च पराजयः सूर्यस्यान्तर्गते राहौ पुने बंधजनैः कलिः श्रा॰ ज्वररोगः शिरोरोगो नाना
पीडा कलेवरे कविद्धं धजना लाभः सूर्यस्यान्तर्गते सिते श्राके देहात्यागो बंधनाशो धनना।
शः स्तनल्लयः सूर्यस्यान्तर्गते केतौ सर्वत्रैवाशुभं वदेत् इति सूर्यस्य ॥ अथ चंद्रस्यान्तर्दशा।
गजाश्वरत्नानि महामनापी मिष्टान्नपानं विविधं स्वेवच श्रारोगिता सर्वजनानुरागो भवेद्दशायां
शशिनो नरस्य चं॰ ॰ शोभना स्त्रीसमायोगो वस्त्राभरणसंपदः शुभकन्याप्रसूत्यादि श्चंद्रस्ये
शान्तर्गते चं॰ अरहानिर्नृपपीडा वह्निचौरायुपद्रवः कलहः स्त्रीजनैः सार्धं चंद्रस्यान्तर्गते
कुजे चं॰ भौ॰ सर्वत्र लभते लाभं गजवाजिधनाधिकं गोमहिष्यादिकं यस्व चंद्रस्यान्तर्गते बुधे चं॰ बु
उद्वेगो विघ्ननाशश्च शोकः शत्रुभयं भवेत् कलहो बंधवर्गेण चंद्रस्यान्तर्गते शनौ चं॰ श॰ धनधर्मा
दिसंपत्ति वस्त्रालंकारभूषणः सर्वत्र लभते लाभं चंद्रस्यान्तर्गते गुरौ चं॰ जी रिपुरोगाग्निभीतिश्च २५

वंधनाशोधनक्षयः चंद्रस्थानगीतेराहौभवेदुद्वेगचिंतना चंता उन्नमस्त्रीजनैर्योगोदिव्यकन्यास
प्रभवः धर्मकार्याद्धनप्राप्तिश्चंद्रस्थानगीतेसिते चंशु लाभोराजकुलेभ्यश्चव्याधिनाशोरिपुक्षयः
जायतेस्त्र एवमेसर्वेचंद्रस्थानगीतेरवौ चंप्रा चलविघ्नोर्धनाशश्चरोगोवंधजनक्षयः चंद्रस्थानगी
नेकेतौभ्रः एवमेवहिजायते चंके । इतिचंद्रस्य ॥ अथभौमस्थानदेशा । शस्त्राभिघातो
न्पतेश्चपीडाचौराग्निरोगाश्चधनस्यहानिः कार्याभिघातेचनरस्यदैन्यंभवेद्भ्रमाशोधरणीसुत
स्य शत्रुभिः सहसंमदो वंधुभिः सहविग्रहः भौमेभौमान्तेमासेसंग्राममारक्तसंकुलः भौभौ
शत्रुचोरन्पादिभ्योमहाभीतिःप्रजायते महाज्वरकृतापीडाभौमस्थानगीतेबुधे भौबुधः
धनक्षयोमहद्दुःखं जायतेचानिरंतरं भौमस्थानगीतेमंदेनरस्यविपदः सदा भौश॰ धनलाभः
तीर्थलाभोदेवब्राह्मणपूजनं भौमस्थानगीतेजीवेन्पात्किंचिद्भयंभवेत् भौजी शस्त्रवैराग्नि
भीतिश्चकृषिस्त्रीधनपीडनं भौमस्थानगीतेराहौयत्रतत्रभयंभवेत् भौरा आधयःशत्रुभीतिश्चधन
क्षयउपद्रवाः विदेशगमनंनूनंभौमस्थानगीतेसिते भौशु॰ आरोग्यंसर्वतोभद्रंराजपूजाजयो
त्सवः जायतेचधनप्राप्तिर्भौमस्थानगीतेरवौ भौप्रा नानाहानिसमायुक्तोमाणसंक्रमरोगान्वितः

ल· व· १५ 25

जायते मनसो नित्यं चंद्रे भौमांतर्गते भौचं । विषशस्त्राग्निचौरेभ्यो जायते च महद्भयं भौमस्यांतर्गते ।
केतौ क्लेशभागी स्यान्नरः भौके । अथ बुधदशा । नानाविधैरर्थलाभैः समेतो दिव्यांगनाकेलिय-
तो विलासी सर्वार्थसिद्धो बहुमानितश्च भवेन्नृणां यो मनुजे बुधस्य । अथ बुधस्यांतर्दशा । बुद्धिधर्मा-
द्यागमश्च मित्रसंबंधिसंगमः सौख्यं मनोहरं पीडा बुधस्यांतर्गते बुधे बुबु । अकस्मात्कुत्र संयोगो ह्यक-
स्माद्धनसंग्रहः सेवकोऽश्वगजादीनां बुधस्यांतर्गते शनौ बुश । स्त्रीणां हितार्थलाभश्च शरीरारोग्यमेव
च संपत्तिर्धर्मलाभश्च बुधस्यांतर्गते गुरौ बुजी । गुरुदेवार्चने प्रीतो ज्ञानधर्मरतिस्तथा वस्त्रालंक-
रणयुक्तो बुधस्यांतर्गते सिते बुसि । चेत्साहसिकत्वं च नानाकार्यरणोद्यमः बुधस्यांतर्गते राहौ ध-
नधर्मादिभोगयुक्त बुरा । व्याधिशत्रुभयं कष्टं पुत्रधर्मधनागमः जायते राजमान्यश्च बुधस्यांतर्ग-
ते रवौ बुसू । स्वयं रोगं च कष्टं च नानापीडाकलेवरे बुधस्यांतर्गते सोमे गलरोगश्च जायते बुचं ।
शिरोरोगी गंडरोगी नानाक्लेशो निपीडितः राजभीतिश्चौरभीतिर्बुधस्यांतर्गते कुजे बुभौ । दुःखशोका-
कुलो नित्यं शरीरः क्लेशसंयुतः बुधस्यांतर्गते केतौ भवत्येव न संशयः बुके । अथ शनिदशा ।
मिथ्यापवादी विरहश्च बंधुभिर्बंधश्च लब्धश्चानिरायानश्च कार्याणि शून्यानि धनस्य हानिः क्लेशो भव १९

न्येवशानेदृशायाम् । अथशनेरन्तर्दशा । शरीरेजायतेपीडाबन्धुदारैस्तुविग्रहः विदेशगमनं हानिः
शनेरन्तर्दशायांनो शशि देवार्चनैर्द्विजैः सौख्यंबंधुभृत्यगणैर्धनैः स्थानमाप्नोतिकरोतिनित्यंशनेरन्तर्ग
तेरवौ शनी ज्वरातिसारपीडाचशत्रुभीतिर्धनक्षयः शनेरन्तर्गतेराहौशस्त्रघातस्तुजायते शशाङ्कः
ज्ञायाधनस्थानेर्थक्लेशोजायतेवज्रयाल्पिनः श्वापदारोगभेषयंशनेरन्तर्गतेसिते शशु पुत्रमित्रकल
त्राणांहानिस्वार्थस्तुजायते शनेरन्तर्गतेभानौजीवितस्यापिसंशयः शशु गोमहिष्यादिलाभस्तुस्त्री
लाभोविजयस्तथा जायतेकन्यकावापि शनेरन्तर्गतेविधौ शाच देशान्त्यागोधनत्यागः शत्रुव्याधिस
मागमः शनेरन्तर्गतेभौमेजायतेचमहाभयं शभौ धनमानिस्तुबंधुभ्यः सौभाग्यंविजयस्तथा स
भार्यामान्यतांविद्याशनेरन्तर्गतेबुधे शाबु रक्तपित्तक्षतार्थीसकलहःस्वजनैःसह शनेरन्तर्गतेकेतौ
घोरःस्वप्नदर्शनं शाके । इतिसौरस्य ॥ अथगुरुस्यदशा । धर्मार्थकामैःपरिरक्षितस्तुराजाम
नार्थैर्विनयैःसमेतः धनीजयीदारसुतादिकश्रेोगुरोर्दशायांचनरोनिरोगी । जीवस्यान्तर्दशा ।
उद्योत्साहीधनोत्साहैः सर्वरत्नपरिग्रहः जायतेधर्मलाभस्तुगुरोरन्तर्गतेगुरौ जीजी विस्फोटानक
मोहस्तुशोकोरोगोधनक्षयः गुरोरन्तर्गतेराहौरिपुर्णीचभयंभवेत् जीरा ७ कलहोमनसिपीडा

लं॰
वं॰
२५
२८

विघ्ननाशोमहद्भयं जायतेस्त्रीवियोगश्चगुरोरंतर्गतेसिते जीवशु शत्रुनाशोजयोनित्यंन्तृपसन्मानोमहा
सुखं मचंडः सहसन्मानश्चगुरोरंतर्गतेरवौ जीवसू बंधुस्त्रीसुखभागःकांतःशत्रुरोगविवर्जितः गुरोरंतर्ग
तेचंद्रेन्तृपतलोभवेन्नरः जीवचं रिपुनाशोधनप्राप्तिःसर्वकार्यसमागमः सुखसौभाग्यमारोग्यंगुरोरं
तर्गतेकुजे जीवभौ बुद्धिविज्ञानकौशल्यंधनबंधुसमागमः अकस्माद्देवाग्निभयश्चगुरोरंतर्गतेबुधः जीवबु॰
वेश्यास्त्रीसुतमध्यस्थधनधान्यस्यसंक्षयः जायतेसुतमधर्मश्चगुरोरंतर्गतेशनौ जीवश॰ पुत्रबंधुफलहत
योगोनिजस्थानविवर्जितः गुरोरंतर्गतेकेतौपरिभ्रमतिमानवः जीवके ॥ इतिजीवस्य ॥
अथराहोरंतर्दशा ॥ स्थानस्यहानिर्गमनंविरोधोधर्मस्यहानिर्विविधाश्चरोगाः सर्वत्रशून्यंनतुसं
शयश्चराहोर्दशायांनियतंनरस्य द्विजेंद्रैःसहसंसर्गःस्त्रीलाभोधनसंचयः राहोरंतर्गतेराहौकलहो
बंधुभिःसह राग धर्मिष्ठःसत्यवादीचधनीरोगविवर्जितः जायतेराजमान्यश्चराहोरंतर्गतेसिते
राशु शत्रुःक्लेशमहाभीतिर्धननाशोविचिंतता भ्रमितैश्चौरभयंकामीराहोरंतर्गतेरवौ रासू स्त्रीनाशोध
ननाशश्चकलहोबंधुभिःसह राहोरंतर्गतेचंद्रे जायतेचमहाभयं राचं विषशस्त्राग्निचौरेभ्योभयंचमा
मोतिदारुणं राहोरंतर्गतेभौमे जीवितस्यापिसंशयः राभौ सुहृद्बंधुजनैर्योगोधनधान्यसमागमः १ २५

नकिंचिज्ञायते श्लेष्मणो राहोरंतर्गते बुधे राज्ञ स्वदेशस्य परित्यागः उद्वेगः सहसंभ्रमः भृत्यार्थयो
स्तथा नाशो राहोरंतर्गते शनौ राजा रोगाद्धानिर्दुःखहानिर्द्विजब्राह्मणपूजनं धनधान्यसमृद्धिश्च ।
राहोरंतर्गते गुरौ राज्ञो ज्वराग्निरिपुशत्रुभ्यो मृत्युस्त्वरायां निसर्वेष्टा राहोरंतर्गते केतौ सुखं क्वापि
न लभ्यते राके । इति राहोर्दशा ॥ अथ शुक्रदशा ॥ नृपैस्सन्मानो धनलाभस्सौगीहृत्सल्पः
सुखकृत् प्रमदानुरागः मंत्रप्रमेयो निघ्नसुखशास्त्रैकवेदिभ्योऽर्थागोऽश्वलोमतुष्टः शु । अस्यां
तर्दशा । मानवृद्धिः स्त्रीतोऽन्यत्र धनधान्यसुखागमः स्वर्णसौवर्णादिलाभश्च सितस्यांतर्गते सिते
सूर्ये शत्रुनाशो जयो नित्यं स्वल्पलाभो महासुखं मंत्रैः सहसंसर्गः शुक्रस्यांतर्गते रवौ सुहृ-
द्गुरुदेवाग्निभक्तश्च उद्वेगः स्वल्पसुखेनया शुक्रस्यांतर्गते चंद्रे शत्रुमित्रसुखागमः सुखं संग्रामे
वैरिसंजित्वा धनं कीर्तिं च लभ्यते शरीरे सुखमैश्वर्यं शुक्रस्यांतर्गते कुजे शुभो भवेत् स्वजातियो
रोगोद्वेगः स्वमामाशयोद्भवं शरीरे जायते पीडा शुक्रस्यांतर्गते बुधे सुखं वृद्धस्त्रीभिश्च संसर्गसुखं चा
र्थागमस्तथा शत्रुनाशः सुहृल्लाभः शुक्रस्यांतर्गते शनौ सुखं धनधान्यसमृद्धिश्च नानाधर्मसमा (
स्थितः श्रेणीप्रभुत्वमाप्नोति शुक्रस्यांतर्गते गुरौ सुखी दैवविवादो दुःखं च समदुर्गो महाभयं शुक्र

ल: स्थानगेनराहोःकदाचित्स्यात्समाश्रयात् श्रुता कलहोबांधवैःसाकंवस्त्रनाशोरिपूद्भवः चवावे
चं: समग्रंचकेतोश्चक्रान्तेगते श्चके ॥ इतिश्चक्रस्य । इत्यष्टोत्तरीदशाफलानि ॥ ॥
१७ अथविंशोत्तरीदशालिख्यते ॥ षड्रवेर्दशेन्दोश्चसप्तवर्षाणिमंगले अष्टादशतथाराहोर्षो
डशैवबृहस्पतेः एकोनविंशतिर्मंदेबुधेसप्तदशैवच सप्तवर्षाणिकेतोश्चविंशतिर्भार्गवेतथा
कृत्तिकामधिकंकृत्वाभरण्यावधिगण्यते ॥ तत्रादौकेतुदशाफलम् ॥ लक्ष्मीविनाशो
वनिताविपत्तिःशरीरपीडाप्यमानभयः प्रियैःसहवैरंभवेद्वियोगः केतोर्दशायांसततंचता
पः ७.. पुत्रनाशोर्थनाशश्चतुष्पनारीजनैःकलिः केतावंतर्गतेकेतोराजभीःशत्रुविग्रहः केके
स्त्रीत्यागोवह्निदाहश्चकन्याजन्मतथाज्वरः केतोरंतर्गतेशुक्रेमित्रैःसहकलिर्भवेत् केसू·
शत्रुदाहोज्वरोरोगोविदेशगमनंतथा केतोरंतर्गतेसूर्येव्ययरोगश्चजायते केचं अर्थलाभोः
र्थहानिश्चसंक्लेशःक्वचिद्भवेत् केतोरंतर्गतेचंद्रेस्त्रीलाभश्चापिजायते केभौ गोत्रजैःसहसंगा
दोवह्निचौरभयंभवेत् शरीरेजायतेपीडाकेतोरंतर्गतेऽङ्गजे केरा केतोरंतर्गतेराहौकलहःश
त्रुभिःसह चौरभीतिर्देहभंगः ज्ञातिमित्रैःसहसंगतिः केजी: राजमान्योजनैर्योगोद्विजेन्द्रैश्च । १७

राजागमः भूमिलाभः पुत्रलाभः केन्द्रान्तर्गतेगुरौ बान्धवमित्रकलत्रादीनांस्वजनैःसहविग्रहः विदेश
गमनंचापिकेन्द्रान्तर्गतेशनौ केतौ सुहृद्बंधुसमायोगंभूनिमित्तंचविग्रहः देहपीडाभवेन्नित्यं
केन्द्रान्तर्गतेबुधे केतु इतिकेन्द्रदशा ॥ इतिजन्मदशाफलं ॥ अथवर्षदशा ॥
जन्मलग्नंसमारभ्यगतवर्षाणियोजयेत् द्वादशभक्तेभावेग्रहैर्वीक्ष्यंशुभाशुभं इतिवर्षदशा
अथमासदशा ॥ विंशतिवासराःसूर्येपंचाशत्तुनिशाकरे सप्तविंशतिरंगारे सप्तपंचाशदिं
दुजे त्रयस्त्रिंशत्तुमंदेस्यात्त्रिचत्वारिंशत्तुगुरौ त्रिपंचाशत्शनौ विंशतिःसैंहिकेयेचकेतावपिचविंशतिः सप्त
तिर्भृगुपुत्रेचस्यादेवंमासदशाबुधैः नामराशिंसमारभ्यसंक्रमाद्वाधिगण्यते । इतिमासदशा ।
अथदिनदशा । तिथिवारंचनक्षत्रंनामाक्षरसमन्वितं नवभिस्तुहरेद्भागंशेषंदिनदशोच्यते
सू॰ चं॰ भौ॰ रा॰ जी॰ श॰ बु॰ के॰ शु॰ इतिदिनदशा । चैत्रादिद्विगुणामासास्तिथिमि
श्रितः सप्तभिस्तुहरेद्भागंशेषंदिनदशोच्यते । फलंस्मृतं । संपत्तिःकलहोलोकेरानंदःका
लकंटकः धर्मलाभस्तुविजयोविवादक्रमात्फलं क्रूरग्रहदशायांचक्रूरस्यान्तर्दशायदा शत्रु
योगेभवेन्मृत्युर्मित्रयोगेचसंशयः मंगलस्यदशायांचशन्यन्तर्दशायदा म्रियतेचचिरंजीवः।

ल॰ चं॰ २५

२८

काकवास्वल्पजीविनाम् क्रूरराशौ स्थितः पापः षष्ठे वा निधने पि वा सितेन रविणा दृष्टः स्वपाके
मृत्युदो ग्रहः लग्नस्याधिपतेः पात्र लग्नस्यान्तर्दशागतः करोत्यकस्मान्मरणं सत्याचार्येण भाषितं
॥ इति दशारिष्टम् ॥ य एषो बलवान्खेटः शुभैर्युक्तो सवीरीक्षितः सौम्यादि मित्रवर्गस्थो रिष्टभं
गो भवेन्नतः मूलदशाधिनाथस्य विबलस्य दशायदा बली शुभो यदि तयो रिष्टभंगस्तदा बुधैः
शुभग्रहो ग्रहे योगे विजयी यदि जायते दशायां न भवेत्कष्टं स्वोच्चादि षड्वर्ग संस्थितः । इति दशारि
ष्टभंगः ॥ इति श्रीसर्वविद्याविशारद श्रीकाशीनाथकृतौ लग्नचंद्रिकायां द्वितीयः परिच्छेदः ॥
अथ द्विग्रहयोगाध्यायः ॥ स्त्रीवश्यः क्रूरकर्मा च विनीतः क्रियादक्षः विक्रयी लब्धचेतास्तु
चंद्रसूर्यसमागमे प्राज्ञः सूर्यमंगलसंयोगे मेधावी पापमानसः मिथ्यावादी सूर्यश्च बधनिष्ठो
बली नरः प्राज्ञ विद्वान्धीरो राजमान्यः सेवाशीलः प्रियंवदः यशस्वी चास्थिरैश्वर्ये बुधसूर्यसमा
गमे प्राज्ञ नृपमान्यो धर्मनिष्ठो मित्रवान्धनवानपि उपाध्यायोऽतिविख्यातो योगे जीवार्कयोर्भवेत्
प्राज्ञो पात्रमहाराजभ्यस्तु रंगज्ञो नेत्र दुर्बलः स्त्रीसंगलब्ध बंधस्तु सन्मुनिः शुक्रार्कसंगमे प्राज्ञः
विद्वानात्मक्रिया निरोधान्ततोवृद्धचेष्टितः मनःधनतरस्सुशानि सूर्यसमागमे प्राप्ता ॥ २८

अथचंद्रस्य । चंद्रमंगलसंयोगे रक्तपीडानिरोनरः मृत्कर्मधातुशाल्मीवधनी शूरो रणो भवेत् चंभौ
स्त्रीसमस्तस्त्ररूपस्त्रकाव्येतिनिपुणो नरः धनीप्रणीहास्यवक्ता चतुर्वेदो धार्मिको न्वये चंबु देव ।
द्विजाचाररतस्त्र बंधुमान्यो वरो धनी हृष्टप्रीतिः सुशीलस्त्र जीवचंद्रसमागमे चंजी कुशलो वि
क्रियादौ च बहुविज्ञः कलहप्रियः माल्यवस्त्रादिसंयुक्तो भार्गवशशिसंगमे चंशु गतासमालो
कः शीलो वृद्धस्त्रीमरणो नरः वैरूप्यधनो ल्पपुत्रश्च शनिचंद्रसमागमे चंश । अथभौमस्य ॥
भौमबुधसंयोगो निर्धनो विधवापतिः स्त्रीरुंभिगः क्रयमीनः स्वर्णलोहप्रकारकः भौबु मे
धावी शिल्पशास्त्रतः श्रुतिस्तो वास्त्रविशारदः श्रेष्ठिप्रियः प्रधानस्त्र जीवमंगलसंयुतो भौजी गु
णप्रधानो गणको हूतीनन्दनवनः शाठः परदाररतो मान्यः शुक्रमंगलसंगमे भौशु वादीन्द्रजा
लघातेस्त्र विधर्मी कलहप्रियः विप्रमस्त्रप्रपंचाढ्यो मंदमंगलसंगमे भौश अथबुधस्य ।
बुधस्य गुरुणा योगे नृत्यवाद्यविचक्षणः धैर्ययुक्तः पंडितस्त्र सुखी भवति मानवः बुजी बुध
भार्गवसंयोगे सुयशो वक्ता शिल्पवान् धनी सुवाक्यो वेदज्ञो गीतनृत्यो हास्यलालसः बुशु कृशी
गमनशीलश्च निरूपायो जगत्कालिः शुभवाक्यः कार्यदक्षो भार्गववुधान्वये बुश ॥

लं· वं· २९ अथजीवस्य । जीवभार्गवसंयोगे दिव्यदारो महाधनो कर्मास्थितिप्रमाणज्ञो विद्याजीवी प्रजायते
जीशु· हरिहिसिद्धिसुसुरस्तुयशास्वीनगराधिपः श्रेणीसेनाग्रगुरुस्तुगुरुमंदान्वयेरतः जीश ।
अथशुक्रस्य । शुक्रेणचशनेर्योगे मल्लःपशुपतिर्नटः दासदारणदक्षस्तु चत्वरप्रमादिशिल्पा
वित् शुश ॥ इतिद्विग्रहयोगः ॥ अथत्रिग्रहयोगः ॥ सूर्यचंद्रकुजैर्योगे राजमान्यो ध
नान्वितः चंद्रेश्वविलासस्तुजायते विद्ययान्वितः श्राचंभौ· भानुभौमबुधैर्योगे ख्यातः साहसि
कोनरः निष्ठुरोगतलज्जस्तु धनस्त्रीपुत्रपीडितः श्राभौबु· सूर्यजीवकुजैर्योगे प्रचंडः सत्यभा
षणः राजमंत्रीवनिर्वीर्यावाक्येचनिपुणोभवेत् श्राभौजी शुक्रभौमार्कसंयोगे सुभगोनय
नातुरः कुलीनोवत्सलोलोके विषयासक्तमानसः श्राभौशु· शनिसूर्यकुजैर्योगे मूर्खोरोगो
धनवर्जितः रोगार्तःस्वजनैर्हीनो विकलःकलहातुरः श्राभौश· बुधजीवार्कसंयोगे नेत्ररोगी
महाधनः शास्त्रशिल्पकलाभिज्ञो लिपिकर्ता भवेन्नरः श्राबुजी सूर्यशुक्रबुधैर्योगे गुरुवर्गेनि
राकृतः शनिशास्त्रोद्विषो यातिस्त्रीहेतोस्तप्तमानसः सूबुशु· शनिसूर्यबुधैर्योगे दुराचारःपरा
जितः बंधुभिस्तुपरित्यक्तो विद्वेषीजायतेनरः श्राबुश· जीवशुक्रार्कसंयोगे राजमंत्रीचनि २९

धनः स्वल्पबलश्च स्वात्मश्च मानश्च वञ्चकभिक्षुकः र॰जी॰शु॰ मंदजीवार्कसंयोगे पुत्रमित्रकलत्रवा
न् निर्भयो लम्पटश्च दुष्टो बन्धुजनस्य च र॰जी॰श॰ शनिशुक्रार्कसंयोगे कलामानविवर्जितः
उच्छ्रीः शत्रुभयोद्विग्नो दुराचारो नरो भवेत् र॰शु॰श॰ चंद्रचारिज्ञजैर्योगे नीचाचारश्च पापकृत्
मानी वित्तहीनो लोके बन्धुहीनश्च जायते चं॰बु॰भौ॰ चंद्रजीवकुजैर्योगे स्त्रीलोलो लोव्रणसंयुतः
कोपश्च सततं स्त्रीणां चंद्रतल्पगृहो भवेत् चं॰भौ॰जी॰ चंद्रशुक्रकुजैर्योगे कुशीलायाः पतिः
सुतः सदाभ्रमणशीलश्च शीतभीतोपि जायते चं॰भौ॰शु॰ शनिचंद्रकुजैर्योगे बाल्ये च मृतमातृ
कः स्वस्थलोकविद्वेषी विषमो जायते नरः चं॰भौ॰श॰ गुरुचंद्रबुधैर्योगे तेजस्वी धनवानपि शुभ
मित्रादिसंयुक्तो वाग्मी ख्यातश्च कीर्तिमान् चं॰बु॰जी॰ बुधेंद्रभार्गवैर्योगे विद्यासंयुतो नरः सेर्ष्यो
धनाति लोभी च नीचाचारश्च जायते चं॰बु॰शु॰ बुधेंद्रमंदयोगे च प्राज्ञो भूपतिपूजितः शुभवचो १
विपुलागश्च वाग्मी भवति मानवः चं॰बु॰श॰ शुक्रजीवेंद्रसंयोगे साध्वीपुत्रश्च पंडितः साधुसर्वक
लाभितः सुभगो जायते नरः चं॰जी॰शु॰ जीवेंद्रमंदसंयोगे नीरोगः स्थिरतो नरः शास्त्रार्थवित्तो
नीतिज्ञो ग्रामपत्तनपालकः चं॰जी॰श॰ शनिशुक्रेंद्रसंयोगे लिपिकर्ता च वेदवित् पुरोहितकुलो

ल॰ त्यागीभवेत्सुलकवाचकः चं॰बु॰श॰ जीवभौमबुधैर्योगेसुकविर्धनीपतिः उरोपकारकृत्स्त्रीणां
चं॰ गंधर्वकुशलोभवेत् भौ॰बु॰जी॰ भृगुभौमबुधैर्योगेविकलांगश्चचंचलः अकुलीनःसदोत्साहीहस
र॰ स्वभवेन्नरः भौ॰बु॰शु॰ बुधमंदकुजैर्योगेप्रवासीनेत्ररोगवान् मेधावदनरोगीचमहालस्योभवेन्न
30 रः भौ॰बु॰श॰ जीवकाव्यबुधैर्योगेदिव्यनारीकनःसुखी सर्वानंदकरोलोकेजायतेनृपतिप्रियः
बु॰जी॰शु॰ बुधजीवशनियोगेत्वत्रांगोराजसन्निभः नीचाचारोनिर्घृणश्चभवेन्मित्रविरहितः बु॰जी॰श॰
भृगुमंदकुजैर्योगेदुःशीलायाःपतिस्तनः प्रवासीशीलहृःस्त्रीचजायतेज्ञानकःसदा भौ॰शु॰श॰
बुधेज्यभृगुसंयोगेसुनेत्रोरूपसंजितः स्त्रीनारीदीर्घकीर्तिश्चसत्यवादीभवेन्नरः बु॰जी॰शु॰ बुधार्किजी
वसेयोगेसुदारोबहुभाग्यवान् धनैश्वर्ययुतःमान्यःसुधैर्ययुतोभवेत् बु॰जी॰श॰ मंदशुक्रबु
धैर्योगेप्रखरःपरदारकः असत्यागीकलाभिज्ञःस्वदेशनिरतोभवेत् बु॰शु॰श॰ मंदेज्यशुक्रसंयोगे
राजाभवतिकीर्तिमान् नीचवंशोपिसंभूतःशीलयुक्तोनृपोभवेत् जी॰शु॰श॰ प्रायःपापयुते
चंद्रेमातृनीशोरवोपितः शुभैर्ग्रहैः शुभंवाच्यंमिश्रैर्मिश्रफलंभवेत् शुभाशुभयोग्रहायुक्ताः
उर्वंतिसदाविनंनरं पापाश्रयोऽङ्गःविनेचरविनीतंविगर्हितं ॥ इतित्रिग्रहयोगाध्यायः ॥ २

अथ चन्द्रयोगाध्यायः चंद्रचारिज्ञसौम्यानां योगे लिपिकरो नरः तस्करोऽपरोगावाग्मी मायायाङ्ग
शलो भवेत् ग्राचंभौबु· भौमभास्करचान्द्रेज्यप्रसंयोगे निष्प्रोयौधनी तेजस्वीगनयोकस्वनीनित्तस्य
भवेन्नरः ग्राचंभौजी· सूर्येंदुभौमशुक्राणां योगे विज्ञोपसंग्रही स्वोषधीकलत्रीचवाग्मीन्निव
नत्रो भवेत् ग्राचंभौश· चंद्रार्कशनिभौमानां योगे मूर्खविस्वनिर्धनः कुस्वोविषमदेहस्वभिक्षाहाग्नि
भवेन्नरः ग्राचंभौश· सोमसौम्यार्कजीवानां योगे शिल्पकरोधनी सौवर्णिकाञ्जनाविस्वरोग
हीनस्तु जायते ग्राचंबुजी· चंद्रार्कबुधशुक्राणां संयोगे स्वभगो नरः कुलस्वराजमान्यस्तुवाग्मीचवि
कलो भवेत् ग्राचंबुश· शर्कार्किचंद्रचान्द्रीणां योगे भिक्षाशनो नरः विषकुः पितृमातृभ्यां विकला
त्मस्वनिर्धनः ग्राचंबुश· सूर्येचंद्रज्ञशुक्राणां संबंधो राजपूजितः जलाराणपत्यगस्वामी नरः स्याद्गु
गुणः स्वरी ग्राचंजीशु· सूर्यचंद्रार्किजीवानामन्वये वनिताप्रियः बहुविज्ञस्ततो लुणः सामंत्र
त्मस्तु जायते ग्राचंजीश· सितासितरवीन्दूनां योगे चान्यंततु दुर्बलः वनितासहस्राचारो भीकरुग्रेमनो
नरः ग्राचंशुश· बुधार्कज्ञजजीवानां योगे सूत्रकरो भवेत् परदाररतः स्त्रोऽङ्गः स्त्रीचक्रधरो भवेत्
ग्राभौबुजी· रविशुक्रकुजज्ञेन्दूनामन्वये पारदारिकः निर्लज्जाऽज्ञेनाचारो विषमांगो जनो भवेत् ग्राचंभौस·

ल॰ शुक्रार्किबुधभौमानां योगे योद्धा कविर्जनः मंत्री च भूपतिस्त्रीष्टो नीचाचारोपि जायते श॰भौ॰बु॰श॰
चं॰ भौमार्किजीवशुक्राणां योगे पूज्यो धनी जनः सुभगोन्यमान्यस्तु ख्यातो भवति नीतिमान् श॰भौ॰जी॰शु॰
१२ भानुभानुजजीवारैरेकस्थो गणनायकः सोन्मादोन्यमान्यस्तु सिद्धार्थो जायते जनः श॰भौ॰जी॰श॰
३ मंदमार्तंडशुक्रारैः संयुक्तो जायते जनः लोकद्वेष्यो समात्तस्तु नीचाचारो जडाकृतिः श॰भौ॰शु॰श॰
जीवशुक्रबुधार्काणां योगे बहुमतिर्जनः धनी सुशीलवान् सिद्धार्थः महाहृष्टस्तु जायते श॰बु॰जी॰शु॰ शुक्रा
र्किबुधदेवेज्यैरेकराशिस्थितैर्नरः भास्वत्कलाहीनः क्लीवाचारो निरुद्यमः प॰ श॰बु॰जी॰श॰ शु
क्रसौरिबुधार्काणां योगे मित्रफलः शुचिः अचलः सुभगः प्राज्ञो जायते चपलो जनः श॰बु॰शु॰श॰ सूर्य
सौरिसितेज्यानां संबंधो भोगमानवान् कविः कारकनाथस्तु राजमीतो भवेन्नरः श॰जी॰शु॰श॰ चंद्र
बोरिज्ञेज्यानां योगे शास्त्रविचक्षणः नरेंद्रस्तु महामंत्री महाबुद्धिर्नरो भवेत् चं॰भौ॰बु॰जी॰ भौमेंदुबु
धशुक्राणां त्वन्वये बंधकीपतिः निद्रालुः कलहो नीचो वंध्याद्वेषी नरो भवेत् चं॰भौ॰बु॰शु॰ भौमेंदुबुध
सौराणां योगे शूरः कुलोद्भवः पुत्रीमित्रीकलत्रीच बहिर्मातृपितृको जनः चं॰भौ॰बु॰श॰ चंद्रारगुरुशुक्रा
णां मिलने कुलदीपतिः विकलो गोधनी पुत्रो मानी मातापि जायते चं॰भौ॰जी॰शु॰ भौमेंदुजीवमंदाना १२

मन्वयेवधिरोधनी सोन्मादःस्थिरवाक्यश्चशूरोभक्तोभवेन्नरः चंभौजीश· चंद्रार्कशुक्रमंदानांयो
गेसाहसिकोनरः सोद्वेगःसपैत्तल्पादःप्रगल्भोज्ञानकोभवेत् चंभौशुश· मंदेज्यचंद्रचांद्री
णांयोगेबंधप्रियःकविः तेजस्वीराजमंत्रीचयशोधर्मयुतोनरः चंबुजीश· जीवशुक्रबुधेन्दूनां
मन्वयेसुभगोधनी द्विमातृपितृकःप्राज्ञोगनारिजीयतेजनः चंबुजीशु· बुधेंदुभृगुमंदानां
योगेमाताविवर्जितः त्वग्दोषीसुभगोङ्गःस्त्रीद्वेष्यभार्योभवेन्नरः चंबुशुश· चंद्रेज्यासितसौ
राणामन्वयेपरदारिकः प्राज्ञोनिरिक्षबंधश्चस्थूलभार्योनरोभवेत् चंजीशुश· बुधारभृगु
जीवानांयोगेस्त्रीकलहप्रियः धनीसुशीलोनीरोगोलोकपूज्योजनोभवेत् भौबुजीशु भौमे
ज्यसौम्यसौराणांयोगेशूरश्चनिर्धनः सत्यशौचयुतोविद्वान्सदाचारीनरोभवेत् भौबुजीश
मह्लोन्यपुत्रोयोद्धाचबुधारयमभार्गवैः ख्यातोलोकेदृढागश्चसारमेयप्रियोभवेत् भौबुशुश·
भौमजीवार्किशुक्राणांमिलनेसाहससप्रियः धनीसुतेजःस्त्रीलोलःकितवोजायतेनरः भौजीशुश·
बुधज्यभृगुमंदानांयोगेकामार्त्ततरोनरः विधेयभृत्योमेधावीतीव्रःशास्त्ररतोभवेत् बुजीशुश·
इतिचतुर्ग्रहयोगः ॥ अथपंचग्रहयोगः ॥ चंद्रार्कमंपचांङ्गःस्त्रीचजात्याविरहतापितः

ल॰
चं॰
३२
32

सूर्यांशेजीवपर्यायेनरःस्यात्त्वंचभिर्ग्रहैः ग्राचंभौबुजी॰ गतसत्योबंधहीनःपरकर्मरतोनरः क्ली
बस्यचसततोसूर्येभौमेंदुबुधभार्गवैः ग्राचंभौबुशु॰ अल्पायुर्विकलश्चस्युःरोगसततविवर्जितः
अर्कात्किंबुधचंद्रस्ययोगेचबंधभागपि ग्राचंभौबुश॰ जात्यंधोबहुरंगःस्त्रीचपितृमातृविवर्जितः
गतभीतोनरोभौममभाग्रवंदेज्यभार्गवैः ग्राचंभौजीशु॰ परद्रव्यहरोयोद्धापरतापकरःखलः सम
ग्रोजायतेमंदचंद्रजीवार्कभूसुतैः ग्राचंभौजीश॰ मानाचारधनैर्हीनोपरदाररतोनरः एकस्थै
र्जायतेभानुभौमेंदुशनिभार्गवैः ग्राचंभौशुश॰ राजमंत्रीभूरिवित्तोयंत्रतोद्विजनायकः ख्यातो
जातोयशस्वीचबुधार्कजेंदुभार्गवैः ग्राचंबुजीशु॰ परान्नभोगीसोन्मादःप्रियनम्रःसुवंचकः उ
ग्रोभीमोनरःसूर्येशनिचंद्रज्यचंद्रजैः ग्राचंबुजीश॰ धनदारसुतैर्हीनोमृत्सनाहीचलोमशः
दीर्घोभवतिचंद्रार्केबुधशुक्रशनैश्चरैः ग्राचंबुशुश॰ इंद्रजालरतोवाग्मीचलाविज्ञोंगनाप्रियः
मातृःसशत्रुनिर्भीनःशुक्रेज्यार्केंदुसूर्यजैः ग्राचंजीशुश॰ स्फीतोबहुहयःकामीनरोःशोकीव
भूपतिः बुधार्कजजशुक्रेज्यैःसुभगोभूपतेःप्रियः ग्राचंबुजीशु॰ भिक्षाभोगीचरोगीचनित्यो
द्विग्नोमलीमसः जीर्णोनरोभानुभौमशनिजीवबुधैर्भवेत् ग्राभौबुजीशु॰ व्याधिभिःशत्रुभिर्ग्रस्तः ३२

स्यानभ्रष्टोवप्रलिनः नरःस्यात्द्विकलःशुक्रमंदार्किबुधभूसुतैः प्राभौबुशुश· विनोबिलेपादेश
धातुर्यत्रसमागमे नरःप्रसिद्धोभूपवराविजीवसितासितैः प्राभौजीशुश· मित्रप्रीतिःपात्रवेत्ताधा
र्मिकोग्रकर्मसमनः दयालुःसूर्यशुक्रार्किबुधजीवैर्जनोभवेत् प्राबुजीशुश· साधकल्मषहीनश्च
धनविद्यासुखान्वितः बहुमित्रोनरोजीवभौमेंदुबुधभार्गवैः चंभौबुजीशु· परान्नयाचकोनिःस्वो
मलिनाप्तिभिरामयी नरोभवतिभौमेंदुजीवशुक्रशनैश्चरैः चंभौजीशुश· बहुमित्रारिपदस्थ(
दुःशीलःपापीटकः मानीनरःसोमसौम्यशुक्रमंदधरासुतैः चंभौबुशुश· दुर्भगोमलिनोमूर्खः
प्रेष्यःक्लीवश्चनिर्धनः नरोभवतिचंद्रेज्यशुक्रसौरिमहीसुतैः चंभौजीशुश· राजमंत्रीराजतुल्योला
कसूज्योधनाधिपः चंद्रचंद्रजमंदेज्यभृगुपुत्रैर्नरोभवेत् चंबुजीशुश· प्रशोकल्पामसोनिःस्वःसो
न्मादोराजवल्लभः निशात्नरोनरोभौमबुधजीवार्किभार्गवैः भौबुजीशुश· ॥ इतिपंचग्रहयोगः
अथषड्ग्रहयोगः ॥ विद्याधर्मधनैर्युक्तोबहुभाषीचभाग्यवान् सूर्याद्यैःशुक्रपर्यंतैःत्तमो
भवतिषड्ग्रहैः प्राचंभौबुजीशु· परकार्यकरोदाताश्रद्धात्माचचलात्मितः षड्भिर्ग्रहैर्विनाशुक्रं
रमतेविजनेनरः प्राचंभौबुजीश· सेव्याशीलभगोमानीध्यानोपयुक्तोरिमर्दकः विनाजीवंग्रहैःषड्भि

लं॰ चं॰ २२
33

वेनाद्रोरमतेजनः ॥ प्रा॰ चं॰ भौ॰ बु॰ श॰ ॥ आर्यसितयोरण्योन्यसाह्नीपिशुनः क्रोधलोभवान् ॥ शुक्रार्किचंद्रभौमे
ज्यभार्गवैः क्रमशो भवेत् ॥ प्रा॰ चं॰ भौ॰ जी॰ शु॰ ॥ कलत्रहीनो निर्द्रव्यो जातो मंत्री क्षमान्वितः ॥ रवेंदुबुधजीवा
र्किभिः सुभगो नरः ॥ प्रा॰ चं॰ बु॰ जी॰ श॰ ॥ धनदारसुतैर्हीनस्तीर्थग्रामो वनाश्रयः ॥ सूर्यारसोमजजीवा
र्किभिः प्रेष्यो भवेन्नरः ॥ प्रा॰ भौ॰ बु॰ जी॰ श॰ ॥ परदाररतः क्रूरो स्थानभ्रष्टो निराकृतः ॥ सूर्येंद्वारबुधसूर्यारबु
धेज्यशनिभार्गवैः ॥ प्रा॰ चं॰ भौ॰ बु॰ शु॰ ॥ परकार्यकरो नीचो हृद्रोगी श्वासकासवान् ॥ निःस्वो नरः सूर्यसोम
भौमजीवसितार्किभिः ॥ प्रा॰ चं॰ भौ॰ जी॰ शु॰ ॥ प्रायो दरिद्रो मूर्खश्च षड्भिर्वा पंचभिर्ग्रहैः ॥ अन्योन्यदर्शनेनैते
षां फलमेतत्प्रकीर्तितः ॥ इति षड्ग्रहयोगाः ॥ अथ सप्तग्रहयोगाः ॥ योगानि सप्तकाच(
नरादिसंस्थैर्वा सप्तग्रहैः कैरपिनापमानां जन्मेह तेषामपरेशनान्यैः सर्वोदितानां कथयामि विश्वम्
सूर्येन्दुशुक्रेज्यमहीसुतेषु सूर्येन्दुसोमात्मजभूमिजेषु एकाश्रितेषु प्रभवेत्तपस्वी भान्वारमंदज्ञसि :
तेषु चैवम् ॥ ऊर्जेंदुसूर्यात्मजदेवपूज्येष्वलीवलांशु चंद्रार्किशशांकजेषु सूर्येंदुपुत्रासुरमानेषुरुः स्यादे
कदेशगैः सर्वजितो मनुष्यः ॥ आदित्यभूजार्किशशांकपुत्रभौमार्कचंद्रात्मजसूर्यपुत्रैः एकर्क्षसंस्थास्त २२
पसा स्थितानां ऊर्ध्वे तिजन्मप्रभवो ग्रहेन्द्रैः ॥ चंद्रार्कभौमार्किसितामहाबलाः स्वरेज्यभौमात्मजसूर्यसौरयः

कुजेन्दुवागीशशशाने स्वराशे मे जन्मप्रदास्तेपि भवंतिनाथसः कुजार्कसोमात्मजदेववंदनैः कुजार्किचंद्रा
त्मजसूरिभार्गवैः रवीन्दुभौमासितदानवेज्यैर्भवंति मूर्तौ घनसेवकानराः सितारसूर्यात्मजजीव
भार्गवैः कुजेन्दुदेवेज्यबुधार्कनंदनैः सितेन्दुपुत्रार्कशशांकभूसुतैर्भवेन्नियस्थी वनपर्वतालयः चंद्रे
न्दुपुत्रारसुरेज्यभास्करैः शशांकसूर्येन्दुजशुक्रभूमिजैः स्थिरैर्मीभिः सहितैर्नरैः सभवाभवंतिहृत्यासु
मनोहरधनवन्ताः रवीन्दुभौमेन्दुजजीवभार्गवैः शशांकभौमार्किबुधेज्यभास्करैः कुजेन्दुसूर्यार्किसिते
न्दुसुमपुर्भवेत्तुमूर्भिः सहितोनरोधनी सितेन्दुसूर्यात्मजजीवलोहितैः सितार्किभौमार्कशशांकसोमजैः
एकोदयाते गगनेचरैः सदा भवंतिजाताधनयस्तपस्विनः कुजज्ञवागीशसितार्किभास्करैः सितार्कि
जीवेन्दुजचंद्रभूमिजैः बलप्रधानैः सहितैर्विहंगमैर्वजन्मजाताधनयस्तपस्विनः रवीन्दुवागीशशशाने
सौरे शशाने स्वगृहेन्दुकौसितैरवतपस्व रवीन्दुपुत्रादितिजे [illegible] तपस्विनः स्वः फलसकलभत्याः वक्रा
र्कसोमात्मजदानवेज्यभौमैन्दुवागीशशशांकपुत्रैः एकस्थैर्जन्मनियस्यजंतोभवेत्क्षितीवल्कलचीर
धारी शशीन्दुपुत्रासितिनार्कपुत्रावधत्तमाप्रसुरेज्यसौराः एकत्रगायस्यनरस्यसूतौजवंतितेता
पसनंदनंच मंदेन्दुभास्करसिता नियतेयतीनां जवंतिजन्मफलशाकसुताभुजानाम् । रविकुजशनि

ल॰ चं॰ २४
34

जीवभौमचंद्रार्किसूर्यैः कविसितरविचंद्रैः शुक्रजीवेंदुवक्रैः ज्ञजबुधसितचंद्रैरेभिरेकर्क्षगैस्तैर्भवति गि
रिवनौकः तापसः सर्ववंद्यः । सितशशिजज्ञसौरैस्तुषारद्युभौमदेवगुरुशुक्रैः रविज्ञजबुधशनि
जीवैर्भवति यतींद्रः शिलोद्दीनः । ज्ञजार्किदेवेज्यसितैर्बुधेः शनीज्यसोमात्मजचंद्रभौमैः समागतैः
स्युः सबलैर्यथोक्तैर्जटाधरो वल्कलचीरवासाः । भास्वेंदुजज्ञजीवस्मारिसुजैः सूर्येंदुभौमगुरुशु
क्रैः शनैश्चरैश्च मासोन्यवर्ग्यमिह तापसं च वेकर्क्षगैर्गगनवासिभिराहुरेवं ॥ ७ ॥ इति श्री
लग्नचंद्रिकायां श्रीकाशीनाथकृतौ समयप्रयोगाध्यायः ॥ ७ ॥ ग्रंथसंख्या किंचित् ॥
लग्नात्सप्तमपर्यंतैर्ग्रहैः सर्वैः शुभाशुभैः क्रमेण संस्थितैः योगो नौकाभिधो बुधैः ग्रंथेनोपजी
वविभवो बहुभाषकः ख्यातिकीर्तिमान् कृपणो मलिनो लुब्धो नौकायां बहुलभो नरः चतुर्थात्कर्म
पर्यंतैः क्रमेणपतितैर्ग्रहैः विख्यातः कूटनामासौ योगः प्रोक्तो मनीषिभिः मिथ्यावादी शठः क्रूरो
कितवो बंधुपालकः निष्किंचनः शैलवासी कूटयोगी नरो भवेत् सप्तमाल्लग्नपर्यंतैः खेटैः सर्वैः शु
भाशुभैः छत्रयोगः समाख्यातो ग्रहस्थस्ताविभिः खेटैः मध्येसुधी दैशालब्धदीर्घायुः स्वजनप्रियः
वयसि प्रथमे त्यचरमे धीच्छत्रमयो नरः दशमाच्चतुर्थांतैर्गगनेचरैः शुभाशुभैः कार्मुकाख्यः समा २४

ख्यातो योगो सौ पंडितोत्तमैः॥ वयोमध्ये भाग्यहीनो ग्रहाणां लोभनेरतः॥ मिथ्यावादी च चौरश्च कामुके
जायते नरः॥ दाता चास्थिरवित्ताश्च वनादिनियमेरतः॥ मध्ये स्थलोर्थयुक्ताढ्यो यवयोगे नरो भवेत्॥
स्थिरायुः दीर्घकीर्तिश्च कांतः शुभयाने रतः॥ भूपो गुणाधाने रक्तः पद्मयोगे नरो भवेत्॥ सुवर्णे संचित
श्चैव मध्ये तु खेचरो नरः॥ शुभगस्थाने स्थितश्च वज्रयोगे भवेत्सदा॥ लग्नाद्वितीयगैः सर्वे वापीयोगः॥
प्रकीर्तितः॥ शकटस्थाः सलग्नस्ते विहगः सप्तकर्मगैः॥ त्रिकोणे निधिकार्ये च स्थिरेच्छस्तु वैरे
तः॥ महत्स्वप्रवने तस्य लमोवाप्यां नरः सदा॥ मूर्खः कुभार्यो रोगार्तः शकटः पापसेवकः॥ निःस्वो
क्षुधितोनश्च शाकटे जायते नरः॥ प्रमाणातिरूपविर्हे श्रोसरतः ग्रामजीवकः॥ विहगस्य कलहः प्रेतो वि
हगे मानवो भवेत्॥ केंद्रस्थानाद्वितीयस्थैर्ग्रहैर्जलधिरुच्यते॥ कंटकेभ्यस्तृतीयस्थैः शृंगे सर्वग्रहैः॥
स्मृते॥ बहुधैरत्नसंपन्नः सुस्त्री भोगी जनप्रियः॥ सुशीलः स्थिरवित्तश्च जलधौ जायते नरः॥ प्रणताशे
षभूपालैः संसेवितपदांबुजः॥ चक्रयोगे समुत्पन्नो महाराजो नरो भवेत्॥ धनस्थाने त्रिकोणे च ग्रहैः सर्वैः
फलं स्मृते॥ लग्ने त्रिकोणे वित्ते च शृंगाटकमुदाहृतं॥ बहुकार्यो च दारेश्च यस्य कोपधनान्वितः॥ सो
हेगीरः स्विनः माप्तो हलयोगजनो भवेत्॥ हासी सुशील सुभार्यश्च स्वल्पप्रीतिः कलिप्रियः॥ धनाढ्यो य

ल॰ वं॰ २५

45

वतिमेष्टोयोगेशृंगाटकेनरः लग्नमारभ्यकेंद्रेभ्योद्वितीयस्थेस्तनग्रहैः यूपबाणोशक्तिदंडौचत्वारो
मीस्मृताबुधैः आत्मरक्षारतस्त्यागीसुखसंपत्कृतःसदा विशिष्टःसत्यवादीचयूपयोगेभवेन्नरः
शरकर्तादस्युसेवीमांसादोमृगवंछिनी हिंस्रःकुशल्पकारीचशरयोगेभवेन्नरः विरक्तःखंडदस्यु
सुभगःस्वास्थिरोलसः नीचोऽङ्गःखेदादरस्त्रशक्तियोगेजनोभवेत् निःस्वोनष्टसुतस्त्रीकोबंधबभ्रः
सनिर्घृणः नीचसेष्टोऽङ्गःविनस्तुदंडयोगेनरोभवेत् केंद्राद्वितीयस्थानस्थैःसप्तमवानितोग्रहैः अ
र्धचंद्रोगदायोगजःकेंद्रपार्श्वद्वयाश्रितैः बलीराजप्रियःकांतोहेमरत्नैरलंकृतः अर्धचंद्रस्त्वसन्नाढ्यः
सुभगोजायतेनरः एकराशिस्थितैर्लग्नाद्ग्रहैर्गोलोयुगःक्रमात् शूलकेदारपाशाश्चदामनीवीणा
काख्यया विद्याहीनोमतिहीनोभवेन्मर्त्योनिंद्यःस्वितः गोलयोगेसमुत्पन्नोमलिनोजायतेनरः
पाखंडभाजोनिःस्वःपितृमातृविवर्जितः युगयोगेसमुत्पन्नोधर्महीनोपिजायते तीक्ष्णोलसोऽ
निर्धनश्चहिंस्रःशूरोबहिष्कृतः संग्रामेलब्धवित्तश्चशूलयोगेनरोभवेत् कृषीवलःसत्यवादीसुभा
वोविहितोरयः इतीसुखीचंचलात्मायोगेकेदारकेजनः काष्ठदक्षःप्रपंचीचबहुभाषीचबंधुभा
क् विशालोबहुभागीचपाशेभृत्ययुतोनरः उपकारीधनीसृष्टःपशुवृद्धिमान् दामनीयो २५

गतेभूतोरतैर्भवतिसंयुतः नवगोनामियोनीताबहुभृत्योधनोहवी कार्येषुनिपुणोलोकेवीणाद्यो
गोवज्जायते हिंस्रभावोस्थिरैः खेटैस्तुरेवसकलैः स्थितैः नलोयश्चहलोरज्जयोगाः मोक्षामनीषि
भिः न्यूनातिरिक्तदेहस्तुनिपुणोधनसंग्रही बंधुप्रियः स्वरूपस्तुनलयोगेनरोभवेत् ज्ञानमानध
नैश्वर्यैः ख्यातः प्रवीणःप्रियः मुसलेस्थिरविज्ञस्तुकर्मयुक्तोनरोभवेत् परदेशीइष्टभागीसहू
योनतत्परः क्रूरः खलस्वभावस्तुरज्जयोगेभवेन्नरः केंद्रस्थानेषुसर्वेषुग्रहैः सर्वैस्तुसंस्थितैः मा
लायोगः सर्वेपापैः सर्पयोगः प्रकीर्तितः वस्त्रवस्त्रान्नभोगाढ्योर्थयुक्तः कांतः सुहृत्प्रियः मालायो
गेमनुजस्तुसुभगोभवतिसदा क्रूरोतिःस्वोग्रः खिन्नस्तुपरान्नेनिरतःसदा हीनस्तुविषमोलोकेसर्प
योगेप्रजायते ॥ इतिलघुचंद्रिकायांनाभसादियोगाध्यायः ॥ शाकेविश्वेविभक्तेत्रिभिरि
त्यादि मेषोयथाधान्यमित्यादि । शाकेवह्निगुणंकृत्वाधान्यादिसमभागतः शून्येपंचैकवित्तेया
नवैमेवनिरूप्यते वर्षोधान्यंतृणंशीतंवायुवृष्टिरसःक्षयः विग्रहश्चैवविज्ञेयमेकमेकंक्रमेणत
स्यविंशोत्तरीदशानयनक्रमः । नक्षत्रभुक्तघटिकाभुक्तव्ययनवासेसदावर्षाब्दंनिहंति ।
स्वर्थः तथैवमासेनयावद्यामेन दिवावाशिष्टंतथैवघटिकाभुक्तानिगादिनेतुविशोधयित्वायुषो

लं॰ चं॰ २७ 36

नत्रयोधम् आर्कदशाभिस्त्वदशाहीनाचेद्देवादावंनदशास्यात्तत्रवभिस्त्रभागैः दशाभिर्विंशंमासंमासवत्

रुकेणलभ्यतेदिवसः दिवसद्वयेनघटिकाघटिकाद्वयेनपलमेकंचध्रुवांकः गतनाड्यागुणाभानोलत्ते

विरधिराष्कविद्दशावर्षादिमिलितोध्रुवांकःमोच्यतेबुधैः ध्रुवांकोदशायागुणोभाजनात्रिंशतानिच

ष्टिहतेलब्धंदशास्तूर्याद्दिनोभवेत् आदित्यात्रिगुणोराजसप्तंस्तूर्ययतोगुरुः आदित्याद्विगुणोभौ

मोमेलयेद्धाग्नेनिभवेत् चंद्रभौमबुधोत्तेयोकेतसमेगतोवया चंद्रमोद्विगुणः शुक्रोदशावक्र

मुदाहृतं शाकंशाकगुणोक्तत्वाभागोवेदैर्विधीयते शेषोमध्येविजानीयाद्दावर्तादियथाक्रमम्

आवर्तेविद्दिनावृष्टिः समावर्तेनमारितां प्रक्षोरैः करावृष्टिर्गुणोवर्षतिसर्वदा । अथोत्तरफलम् ।

सूर्ये धनैः परिजनैः स्वजनादरकोशैः बुद्ध्यमतापनिकरैर्विजितारिसंघः कोपाकुलोनिजजनैः परि

पूज्यमानस्तेजगास्थितोदिनकरोभवतीहलोके ॥ दानाभोक्तामतुरत्नवतीनायकोविश्ववंधनो

नाक्रोशमपरिणमतिस्वबलात्मस्वभावः प्रवैः पात्रहैयरथगजैः सूर्याग्रेहीविलासीचंद्रेतुंगेभवति ।

मतज्ञोलोकमान्यः मसत्रः चं॰ वेदमतापनमितारिविलभूमिपालः शास्त्रमहारनिपुणोधनधान्य ।

सूर्ये: रक्ताधिकोबलधरोभयः मयानतेतेजगास्थितेः वनितातेमनजः मनापी भौ॰ अथापकः अभ १२

मतिस्तैपतिमथानोलोकांतरायविभवोगुणवान्सुदारः सत्कीर्तिवान्मननयोनिलज्जः स्वमित्रः स्वगे
बुधेभवतिसर्वजनोपकारी बु३॰ भूमंडलीपतिसदारमतिश्चदाताबज्ञानबोधविमलोबगुरुश्च
पौत्रः नीर्थोत्राकहृदयोदृढदेहबंधसंगोगुरौनरपतिधनवान्सुदारः जी३॰ देवाधिपोदृढमति
स्तनत्रः स्वमित्रोयोद्धासमस्तजनपालनलब्धकीर्तिः चोरादिशासनपरः स्वकविः स्वबुद्धिस्तुंगेकवौ
कुलपतिमित्रगोविहृष्टः शु३॰ ग्रामागारत्ततिपतिर्दृढदेहबंधहिंसारतोरणभूविमथितमभा
वः हतस्वरत्नमणिभिः परिपूर्णदेहः सूर्यात्मजेभवतितुंगगतेमनुष्यः श३॰ भवतिधराणि
पालोनीचजातः मतापीहयगजधनयुक्तोज्ञानिवर्गेविरक्तः कुटिलमतिः स्वनीतिर्भूरिदंभस्तथ
कुमलमसिमिथुनसंस्थेजायतेमानवेंद्रः रा३॰ ॥ इतिपरमोच्चफलं ॥ अथदिननक्षत्रानय
ने ॥ कार्तिकादिगतामासाद्विगुणीकृत्यस्थापयेत् एकादिकंकारयित्वातिथिस्तथैवदापये
त् सप्तविंशाद्धरेद्भागंशेषंदिनर्क्षमुच्यते । ज्योतिष्मसमुच्चये । विलग्नस्थानेबुधगृहेवर्तमानः।
कुजः शुभः यस्यप्रसूतौ[illegible]कः स्वपित्रहितकारकः मणिमुक्तावल्यां । धर्मस्थानेगुरुगृहेभावः ।
सोमपुत्रकेणसंयुतः नवास्थितोनिशानाथः चक्रवर्तीनरोभवेत् ज्योतिष्मसंग्रहे आयस्थानेजीव

लं॰ गृहे स्थितो भानुसुतः शुभः सैंहिकेयेन सहितः स्ववंशोद्दीपको भवेत् दिनद्वैमादिनः ज्ञात्वाऽष्टमं
चं॰ यावत्समालिखेत् सप्तचक्रे ऽष्टखेव त्वस्पदरेकादिपञ्चके कार्यौस्कंधेत स्थानाभोऽस्फि लिखेत्तिक्रमा
३७ त्र्यसेत् श्रीगिरिश्रीगिरि समालिख्य फलमत्र विधीयते केंद्रोदरकटे ऽष्टमे वत्तस्य पापसंयुते म्हसेवि
37 निर्दिष्टो ऽन्नदैरान्तरस्य विशेषतः शुभनाभिःस्थितो भौमाजये विज्ञागमस्तथा सिद्धिस्कंधे विजानीया(
यास्फि लिभंगो विनिर्दिशेत्
लग्ने शुक्रो बुधो यस्य केंद्रे यस्य बृहस्पतिः दशमोऽंगारको यस्य स जातः कुलदीपकः किंकुर्वंति
ग्रहाः सर्वे यस्य केंद्रे बृहस्पतिः मत्तमातंगयूथानि भिनत्त्येकोऽपि केसरी पाताले चांबरे लग्ने स्थिते
धर्मे च वाक्पतौ देवसूज्योऽथ शुक्रो वा नाशयेद्दुरितान्बहून् दानधर्मगुणविक्रमार्जितः कीर्तिभक्ति
हितबंधुसंपदा स्नानमानपरिवारिनामना जीवशुक्रशशिजैस्त्रिकोणगैः धर्मकर्मसुतबंधुफल
गादेवसूज्यभृगुसोमनंदनः लक्षदोषमपि हंति निश्चितमंधकारमिव भास्करोदयः षष्ठस्थान
गताः पापाः केंद्रस्थानगताः शुभाः सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्य राजसंमानमेव च उपचयगताः पापाः केंद्र
त्रिकोणगताः शुभाः सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्य राजसंमानमेव च धनपुत्रव्ययस्थाश्च भार्गवा भौम भास्कर ३७

यानेस्थिरोयदा संभवंतिमत्रजाश्चतुष्पदाणामानहानिः परिहारदायकाः । सूतमदननवांत्यरंध्रलग्नेर
शुभकृतामरणायशीतरश्मिः भृगुसुतशशिसुतदेवपूज्याय दिव्यलिभिर्नयुतोवलोकितोवा । ब
हुषुगोपिचंद्रे सद्योमरणाययापसंदृष्टिः यदिवलिभिर्विहीनैर्वीर्षे मित्रैर्नदेवेन । रात्रौजातः सिते
पक्षेदिवाकृष्णेपिजायते नारिष्टंबाधतेतस्ययसषष्ठाष्टगाः शशी केंद्रेचतुष्टयेराहुर्दृष्टोदशेचाष्टमे
तथा राहुंचसप्तजयेन्द्रत्वस्तंचपरिकल्पितः राहुस्तुनष्टयातीवमरणायनिरीक्षिते भवतिपापै
र्दृष्टोवर्द्धंतिदशभिःषोडशाभिः किंचिदूर्ध्वैः रविशशिभवनेरिपुगाः शशिसुतभवनेस्मरस्थकेन्द्रगोराहुः
मिथुनगतेचोच्चस्थितः कन्याराशौपिडरीहमा वृषमेषककर्टसंस्थेरक्षतिराहुः करोतिसुखमतुलं
लग्नव्ययमदनस्थः पापैः क्षीणनिशाकरेणदृष्टः स्त्रीहीनोभवतिनरः पुत्रविवर्जितोन्तराणंमध्ये
लग्नेव्ययेथपाताले सममेवाष्टमेकुजे स्त्रीजातकेभर्तृवधोभर्तृभार्याविनश्यति लग्नात्सप्तमगाः
पापाः शुक्राश्चाष्टमगास्तथा लग्नाच्चाष्टमगाः पापाः पुंस्त्रीस्त्रीपुंवधोभवेत् लग्नच्छिद्रत्रिकोणेषु
रव्यारार्किनिशाकराः यदिस्याच्चलाशिप्रेरेकन्दमूलान्निपातिताः क्रूरभवनेशशांकः शशिवी
क्षितलग्नदशवर्गैः रक्षतिशिशुंमजातः कृपणोदेवमयत्नेन गुरुभार्गवसंयोगे ग्रथवाजीवभौमयोः

ल॰ चं॰ ७५

नारीन स्वपतिभर्तारं भर्तानपणतिवैस्त्रियः ॥ इति श्रीकाशीनाथकृतौ लग्नचंद्रिका संपूर्णा ॥

संवत् १९१९ मार्गवदि चतुर्थ्यां मया नानकेन समाप्तीकृता शुभायास्तु ॥ ॥ ॥

३८

७५